

КНИЗНП УЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (БОЛЬШЕВИК) ЛАВ. ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЪ, ШАХАР КОМИТЕТЛАРИ
ВА УЗБЕКИСТОН ССРОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 3 (6678)
4
ЯНВАРЬ
1947 йил
ШАНБА
БАҲОСИ
20 ТИПИН

Совет халқининг биринчи номзодлари

Кеча Ватанимизнинг пойтахти Москвада, Ленинградда ва Россия Федерациясининг бошқа шаҳарларида РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатиш бошланди. Айни замонда Украина, Белоруссия, Грузия, Озарбойжон, Арманистонда ва бошқа иттифоқчи республикаларда ҳам мазкур республикаларнинг Олий Советларига номзодлар кўрсатиш бошланди.

Совет Социалистик демократияси, яъни халқ демократияси, барча меҳнаткашлар демократияси совет давлатининг олий ҳокимият органлари депутатлигига номзодлар кўрсатишга ўзининг яққол ифодасини топи. Буржуазия мамлакатларида фақат мулкдор оқинчи ичтинга демократия бор. Бизда, Совет Иттифоқида эса халқнинг ўзи ўз номзодларини депутатликка кўрсатади. Бу ҳуқуқ халқнинг Сталин Конституциясида ва дунёда энг демократик сайлов қонуни бўлиши совет сайлов қонунида бериладиган ажрасмас ҳуқуқдир. Совет граждандари иттифоқчи ва автоном республикалар Олий Советларининг депутатлигига номзодлар кўрсатиш ҳуқуқини жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашларнинг жамиятлари орқали ва корхона ҳамда муассасаларида ишчи ва хизматчиларнинг умумий йиғилишлари орқали, ҳарбий хизматчилар ҳарбий қисмлари, дохоналар колхоз ва кўшмақларда, совхозларнинг ишчи ва хизматчилари совхозларидаги умумий йиғилишлари орқали амалга оширилади.

Кеча бутун мамлакатда дастлабки йиғилишлар бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда халқ депутатлигига кўрсатган номзодларнинг номлари айтади. Бу йиғилишлар совет халқининг буюк ва муштарак маънавий-сиёсий бирлигини, большевиклар партияси теваригига, ўзининг жонажон совет ҳукумати теваригига, халқнинг улуғ доҳийси, совет Ватанимиз эришган барча ғалабаларнинг яхшидорчи ва ташкилотчи Иосиф Виссарионович Сталин теваригига маҳкам жиплашганини кўрсатган қўдратли намойиш бўлиб.

Бу йиғилишлар бизнинг мамлакатимизда совет лавозимий тугуви коммунистларини ҳам, партияси меҳнаткашларини ҳам совет кишиларининг умумий ятода бир коллективга бириктирганлигини яна бир марта аниқ кўрсатди. Коммунистлар ва партияси меҳнаткашлар мамлакатимизнинг қўдратини муштараклаш учун биргаликда курашадиган, Ватанимизнинг озодлиги ва улуғворлиги учун фронтларда биргаликда жанг қилган, қон тўқилган, душман устидан ғалаба қозониш учун замин тайёрлашган ва ғалабага эришганлар, улар ҳозирги вақтда Сталинча янги бейишликни амалга ошириш учун биргаликда курашмоқдалар. Коммунистлар ҳам, партияси ҳам умумий бир ишчи бажармоқдалар. Шу сабабдан ўртоқ Сталин айтганидек, бизнинг мамлакатимизда «коммунистлар ва партияси» деган табиий ва ҳаётий бир ишчи. Коммунистлар билан партияси-ларнинг ана шу ентимас Сталинча блокнинг ҳаётийлиги кеча ўтказилган йиғилишларда яққол кўринди. Барча партияси коммунистларнинг тақдирларини аниқлаш ва санимийлик билан қувватлашлар, коммунистлар ҳам партияси-ларнинг тақдирларини шундай ҳамжиҳатлик билан ёқидилар.

Кеча пеленас мамлакатимизнинг ҳамма ерларида ўтказилган юзларча йиғилишларда ўртоқ Сталиннинг номи ҳаққидан ҳам буюк фарзандлик меҳр-муҳаббат билан тилга олинди.

Ўртоқ Сталин — бутун халқнинг ле-

путатликка кўрсатган биринчи номзодлар. Улар рус халқи ўртоқ Сталин домини ҳаммадан олдин тилга олади, СССР даги барча халқлар унинг номини ҳаммадан аввал тилга ойдилар. У улуғ доҳийми, доно устоимиз, азиз отамиздир. Бутун халқ уни астойдил севди ва бе-хаво қадрлайди!

«Халқимизнинг ўртоқ Сталиндан энг азиз ва энг яқин кишиси йўқ, ўртоқ Сталин эса фақат мамлакатимизнинг бахт саомати бўлганда, совет халқининг бахти бўлганда ҳам бўлиши қиломоқда».

Москвадаги электр заводи ишчиларининг кечаси йиғилишида уста Алексеев шундай деди. Рус ишчиларининг бу фикри кеча СССР даги барча халқларнинг тилида — ишчилар, колхозчилар, олимлар, фан арбобларининг нутқларида кўп миллатли улуғ Ватанимиздаги халқларнинг буюк ва дўстона оялмаси а'зо бўлган барча кишиларнинг чин, санимий ҳис-ларини ифода қилган фикр бўлиб жаран-лади.

Бизнинг халқимиз ўртоқ Сталинни Ленин типидagi сиёсий арбобининг энг яқин хўсуслиларини ўзида тавалланган-тиган киши деб билади, уни Лениннинг му-носиб шоғирди ва солиқ сафдоши, унинг ўлмас ишларини давом этдирчи улуғ киши деб билади. Ўртоқ Сталин партия-нинг раҳбар қадрларини, бутун партияни Ленин байроғи теваригига жиплаштириш ва Ватанимизни ишонч билан ғалаба йў-лидан олиб бориш. Ўртоқ Сталин раҳбар-лиги остида большевиклар партияси мам-лакатимизни қўдратли социалистик дав-латга айлантирди. Ўртоқ Сталин раҳбар-лиги остида партиямиз СССР халқларини Ватанимизнинг озодлиги ва муштараклиги учун Улуғ Ватан урушига олтиштириш ва уштинчи, СССР халқларининг бутун куч ва ғайратини бир мақсад сари бири-лаштириш сафарбери қилиш, уларнинг фалпаш устидан оламшумул-тарихий ғалаба қозонишнинг таъмин этиш. Ўртоқ Сталин-нинг раҳбарлиги остида партиямиз уруш-дан кейинги бейишликни амалга оши-риш, халқ ҳўжалигини тезликда тиклаш ва янада ривожлантириш, мамлакатимиз-да коммунизмнинг тўла ғалабаси йўлига-ги умумхалқ курашига етакчилик қилди.

Партия ва халқнинг улуғ доҳийси ўртоқ Сталин ҳар юм ва ҳамма ерда, партия ва совет давлати қўдратининг ҳар бир лаверига улуғ коммунизм иши учун кура-шини билан, мамлакатимизнинг қўдратини муштараклаш билан боғлиқ бўлган янги завоқларини муваффақиятли суришда ҳа-р та оламдан қадрларини жиплаштирмоқ-да, пастдан юқори кўтармоқда, эфр сабот ва ғайрат билан тарбияламоқда ва уларга таълим бермоқда.

Халқимиз большевиклар партиясида — ҳақиқатдан ҳам ўлмас, шонли, қаҳромон Ленин-Сталин партиясига буюк ва чексиз муҳаббат ҳамда ишонч билан қарайди. Меҳнаткашларнинг йиғилишлари итти-фоқчи республикаларнинг Олий Советла-рига В. М. Молотов, Л. П. Берия, А. А. Жданов ўртоқларидан ва улуғ Сталиннинг бошқа солиқ шоғирларини ҳамда сафдош-ларини, партия ва совет давлатининг раҳбарларини гоёт баланд руҳ ва яқин-лик билан биринчи номзодлар қаторида кўрсатишди, бу, ана шу муҳаббат ва ишончнинг ёрқин ифодасидир. Улар Ленин-Сталин ишига, Ватан маффақла-рига физикорона салокатлари билан, халқ-нинг бахт-саомати бўлганда тинмай раҳмхўрлик қилганлар билан СССР даги барча халқларнинг ҳўмати, муҳаббати ва ишончига сазовор бўлишлар.

Кеча меҳнаткашларнинг йиғилишлари-да кўрсатилган номзодлар орасида Юрти-мизнинг энг яқин ватанпарварлари, ўз меҳнатлари ва ижодлари билан совет дав-латининг маффақлари, халқ маффақлари ўларип учун энг олий нарса осонлигини исбот қилган кишилар бор. Булар ораси-да СССР ишчилар шифонинг Москва ме-трополитининг машинисти ўртоқ Машин-каби муносиб вакиллари, ишчи ва де-ҳқонлар орасида етишиб чиққан меҳнат-каш совет ишчиларининг илор вакил-лари, чўнончи, совет медицина фани-нинг оқоли арбоби профессор Кызов, станокларнинг машҳур конструктори ўртоқ Лихущин, Москвадаги «Эро» ва «Болга» заводининг директори ўртоқ Илья ва шулар сингари оқоли киши-лар бор. Булар совет тугуви, больше-виктик партиямиз томонидан етиштирил-ган кишилардир. Ўртоқ Сталин буларни мамлакатимизнинг, давлатимизнинг энг қимматли ва энг муҳим капитали деган эди.

Ўртоқ Сталин ўз ишчи биланган ва халқ маффақларида солиқ бўлган қоб-илиятли, истеъдодли ходимларни қандай таянаш, пастдан юқори кўтариш, тарбия-лаш ҳақида шахсан намуна кўрсатиши билан бирга партия, совет, ҳўжалик та-шкilotларинидаги барча раҳбарлардан ҳам қадрларига нисбатан ана шундай му-носабатда бўлишни талаб қилади. «Хо-зири вақтда иттифоқчи ва автоном рес-публикалар Олий Советларининг депу-татлигига номзод қилиб кўрсатилаётган кишилар халқ орасидан ўсиб етишган ва давлат арбоблари даражасига кўтари-либ, халқ ишончи каби буюк шарафга мувоариф бўлган кишилардир. Больше-виклар партиясининг кучи шундаки, у қадрларини ўртоқ Сталин таълим бер-ганидек тарбиялаб етиштира олади, паст-дан юқори кўтара олади. Партия Вата-нимизни улуғ ва қўдратли социалистик давлатга айлантирди. Ватан урушида халқимизнинг ғалабасини таъмин этиш, бунга даставвал сабаб шунки, партия ўртоқ Сталиннинг кўрсатмаларига ама-л қилиб, продан, ҳаққоний ишмизга қа-ғ'ий ишончи, қийинчилик ва хавф-лардан қўрқмай, бу қийинчиликларни ет-та олаётган қадрларини, қаҳромонларини, янги турмуш қўрунларини, давлати-мизни яшнатилиш ва унинг қўдратини ошириш учун сабот ва мардик билан курашчи кишиларни тарбиялаб олди.

Большевиклар партияси теваригига, улуғ Сталин теваригига маҳкам жип-лашган СССР халқлари иттифоқчи ва ав-тоном республикалар Олий Советлари сайловларини кутиб олмоқдалар. Бутун мамлакатда кишиларнинг сиёсий фа-олияти ва ишбиланчилик соҳасидаги ғай-ратли кучайиб бормоқда. Бу фаолият совет ватанпарварларининг меҳнат соҳаси-даги янги асарларида, бейишликнинг еккинчи йилидаги ишбиланчиликни пла-ларини тўла ва опириб бажариш учун, халқ ҳўжалигини тиклаш ва ривожлан-тиришдан иборат Сталинча буюк про-граммани тезликда амалга ошириш учун физикоронли, қаҳромонлик билан олиб бо-раётган курашларида яққол кўринмоқда. Ватанпарвар ишчилар, дохоналар, зи-дларнинг, бутун халқнинг озу ва ти-лаги битта, у ҳам бўлса азиз совет Ватанимизнинг бойлиқларини қўлайти-риш ва шўхратини ошириш, уни янлаб турган гоёт қўдратли давлатга айлан-тиришдан иборатдир.

(«ПРАВДА»нинг 3 январьдаги бош мақоласи).

ИПАКЧИЛАРИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ

Самарқанддаги «Хўжам» фабрикаси-нинг коллективи УЗССР Олий Совети сай-лов шарафига социалистик мунобақан қилибтиб юборди. Коллектив сайлов кунга-гача ҳар кун 35 килограммдан ипак ишлаб чиқарди, ҳоманг'ини 2 процентдан тежашди, танаварини ярим процент камай-тириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш мажбуриятини олди. Ипак йиғилиш уста-си Л. Жалалов, матазчи Бадалова ва И. Горская ўртоқлар қулиқ нормаларини узлуксиз ошириб бажаришга сўз берди-лар. Йиғилиш пелхнини инструктори У. Носирова сайлов кунига 30 кишига йиғилиш техникасини ўргатишга ваъда берди.

МАРТЕН ЦЕХИ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРДИ

Ўзбекистон металлургия заводининг мартен пелх 27 декабрда йиллик про-граммани бажарди. Цех коллективи йил охиригача пландан таъқари 300 тонна маҳсулот бериш мажбуриятини олди.

ПРОПАГАНДИСТЛАР КУРСИ

Қашқадарь область партия комитети пропагандачилар учун бир ойлик курс таъқил этиди. Курсда 20 пропагандист ўқимоқда.

Курсда ВВП(б) тарихи, СССР халқ ҳўжалигини тиклаш ва ривожлантириш бейишлик плани ҳақидаги қонун ва ўртоқ Сталин асарлари масалаларини таъқил қилди.

2 январьда РСФСР, Украина, Белоруссия, Грузия ва бошқа иттифоқчи республикаларнинг Олий Советлари депутатлигига номзодлар кўрсатиш бошланди.

Ҳамма республикаларда меҳнаткашлар биринчи ном-зод қилиб халқлар доҳийси улуғ Сталинни ва унинг энг яқин сафдошларини кўрсатмоқдалар.

Москва шаҳар Сталин сайлов округи

ЭЛЕКТР ЗАВОДИ, ЛЕНИН ОРДЕНЛИ МОТОРСОЗЛИК ЗАВОДИ, ШЕРБАКОВ НОМЛИ КОМБИНАТ ВА МОСКВА ИНСТРУМЕНТАЛ ЗАВОДИ ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ САЙЛОВ ОЛДИ ЙИГИЛИШЛАРИ

Иосиф Виссарионович СТАЛИННИ

РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб нурсатдилар

Москвадаги электр заводида

2 январьда Москвадаги электр заводи ишчилари, хизматчилари, инженерлари ва техникаларнинг умумий йиғилиши гоёт баланд руҳ билан ўтди. Тантанали йиғилишда қатнашганин истаган ҳамма кишилар электр машиналари йиғичи пел-хнини жуза катта бивосита сўзга «сир-ди. Электр заводининг ишчи, хизматчилари-дан 6 минг киши РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод кўрсатиш учун бу ерга тўпланиди.

Йиғилишнинг электр лампа ишлабчи-ларини заводи профессоу комитетининг раиси ўртоқ Л. И. Богатов очди.

Йиғилиш ўртоқ И. В. Сталин бошчили-гида ВВП(б) Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини улуғ замон отган гулу-рос олқилар остида фахрий президиумга сайлади.

Шундан кейин, раис АТЭ-1 заводи штапи пелхнини устаси Василий Григорье-вич Алексеев сўз берди. Йиғилиш унинг таъсирли нутқини эфр диққат билан тинг-лайди. Ўртоқ Алексеев 1938 йилдаги унутилмас кунни йиғилиш қатнашчилар-ининг остига тушди. Уш улуғ электр заводи-нинг коллективи Россия Федера-цияси Олий Совети депутатлигига ном-зод кўрсатиб, совет халқининг улуғ до-ҳийси ва санимий устоим ўртоқ И. В. Сталиннинг номини ақиллик билан тилга олган эди.

Ўртоқ Алексеев гулдурас олқилар остида бундай деди:

— Совет халқининг бутун кураш ва ғалаба тарихи ўртоқ Сталиннинг номи билан ҳамбарчас боғланган.

Ўртоқ Алексеев йиғилишда ҳозир бўл-ган барча кишиларнинг озу ва тилдаки-ларини издор қилиб, ўртоқ Сталиннинг халқ-ғалабига қилган буюк хизматлари тўғриси-да миннатдорчилик билан таъқирлади. Мам-лакатимиз ўртоқ Сталиннинг раҳбарлиги остида қўдратли социалистик давлат бў-либ қолди. Улуғ Ватан урушида ўзини ҳўжия қилиб, ғалаба қозонди. Ўртоқ Сталин илҳомланган халқимиз ҳўжия вақтда янги бейишлик планни бажар-иш учун физикоронли билан курашмоқда.

Ўртоқ Алексеев Иосиф Виссарионович Сталинни Россия Федерацияси Олий Со-вети депутатлигига яна номзод қилиб кўрсатишнинг тақдир этар экан, йиғилиш қатнашчилари унинг бу тақдирини гулд-урас олқилар билан, «Жонажон Сталинга ула!» «Йиласия севдики доҳийми ўртоқ Сталин!» деган нутқи хитоблар билан ма'қуллади.

Қимматли ўртоқлар!

Бутун била катта ва тантанали кун. Бизлар Россия Совет Федератив Социали-стик Республикаси Олий Совети депутат-лигига ўз номзодимизни кўрсатиш учун тўпланим.

Бундан саккиз йил муқаддам Россия республикасининг Олий Совети депутат-лигига ўз номзодимизни белгилаб, совет халқининг улуғ доҳийси ва санимий у-стоим Иосиф Виссарионович Сталин ном-ини ақиллик билан тилга олган эдик. (Гулдурас олқилар).

Москва Сталин сайлов округининг ҳамма сайловчилари билиш, тақдирини қилиш қувватлаган эдилар ва улар ҳў-ди бир кишидек ақиллик билан ўртоқ Сталинни ёқлаб овоз берган эдилар.

Совет халқининг бутун кураш ва ға-лабалари тарихи ўртоқ Сталиннинг номи билан ҳамбарчас боғланган. Ўртоқ Сталин совет Ватанимизнинг шўх-шўхратини учун, мамлакатимизда коммунизмнинг ғалабаси учун биларин меҳнат ва зафарларга ил-ҳомланганмоқда. (Гулдурас олқилар).

Мамлакатимиз ўртоқ Сталиннинг раҳ-барлиги остида қўдратли социалистик дав-латга айланди. У, 1941—1945 йиллар-даги Улуғ Ватан урушида ўзини ҳўжия қилиш ва ғалаба қозонди. Совет тугуви-миз ғалаба қилди, ҳўжалиқнинг соци-алистик системаси ғалаба қилди, дунёда энг илор мафкурамиз ғалаба қилди.

Уруш ғалаба билан тамом бўлгандан кейин, ўртоқ Сталин, большевиклар пар-тияси ва совет ҳўкумати меҳнаткашлар-ни янги бейишлик планни тўла ва опир-иб бажариш учун курашга сафарбар қилдилар.

Сталинча бейишлик план социалистик Ватанин, унинг ҳўжалиги ва мамлақати-ни янада ёқсиларини учун, совет фани-ни ривожлантириш учун олиб бораётган курашмизнинг жанговар программаси бў-либ қолди.

Электр лампа корхонасининг елесари ўртоқ П. М. Чубуков минбарга чиқади. Партияси кечас ишчиларини нутқи кучи-да сир қолдилади.

Шотик жонажон қадрон Сталин тўғ-рисида чин қаддан гоёт таъсирли нутқ сўзлайди. У, мамлакатимизнинг қиёфаси-ни ўзгартириб юборган урушдан аввалги Сталинча бейишликлар тўғрисида, боль-шевиклар партиясининг шонли фаолияти ва бутун совет халқининг ҳаёти ўртоқ Сталиннинг номи билан боғланганлиги ҳа-қида гапирди.

Ўртоқ Чубуков электр заводи коллек-тивидан ўртоқ И. В. Сталинни Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисидаги тақ-лифин қизғин қувватлайди.

Сўз АТЭ-1 заводининг инженерини ўртоқ А. И. Вансеевга берилди.

Совет ҳўкумати бу ёш совет мутахас-сисига техника соҳасида олий ма'лумот бериб, инженер-электрик қилиб етиштир-ди.

Ўртоқ Вансеев Улуғ Ватан урушида биринчи қувватлаган бошқа душман устидан ғалаба қозонилган пайтгача қатна-шди. Инженер Вансеевнинг таржimaiй ҳоли совет кишиларининг илорий жўхатқан ўсаплагининг очик равшан кўрсатучи мисолидир.

Инженер Вансеев совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган оламшумул та-рихий ғалабаси, бизнинг бахтияр ва бошларимизнинг истибозли И. В. Сталин-нинг номи билан боғланганлиги ҳақида гапирди.

Ўртоқ Вансеев бундай деди:

— Шу сабабдан мен севикли доҳий-мизнинг номини қувватлайман ва электр заводининг кўп минг қишқик коллективи ўртоқ Сталиндан РСФСР Олий Совети депутатлигига Москва шаҳ-ридаги Сталин сайлов округидан овозга қўйилиш учун розилик беришини сў-райди, деб ишонаман! Ҳамма бу сўзлар-ни олқилар билан ма'қуллади.

Электр машиналар заводи-нинг штампчи-си Александро Дмитриевна Федосова сўз сўзлайди. У ўзининг олди ва санимий нутқига шу ерда ҳозир бўлган барча ки-шиларнинг фикрини ифода қилди. «Би-зинг улуғ мамлакатимизда, — деди у, — ҳарбир киши умумий буюк ишга ўз ҳў-сасини қўймоқда. Ҳарбир киши улуғ ку-рашда ўз ўрнини топтомоқда. Совет дав-лати ва большевиклар партияси шахсан ўртоқ Сталин совет кишии тўғрисида тинмай раҳмхўрлик қиломоқда».

Уста ўртоқ В. Г. АЛЕКСЕЕВ сўзи

Биз, совет кишилари бу программани тўла равшанга амалга ошириш учун ўз куч ва меҳнатимизни аямизми.

Янги бейишлик план муваффақият билан бажарилаётганлиги ишонимиз, чунки болшевиклар партияси ва улуғ Сталин бизларни олаб бошлаб бормоқда. (Гулдурас олқилар).

Халқимизнинг ўртоқ Сталиндан ҳам азиз ва яқинроқ кўрган кишиси йўқ, ўртоқ Сталин эса, мамлакатимизнинг бахт-са-омати бўлганда, совет халқининг бахти бўлганда раҳмхўрлик қиломоқда. (Гулдурас олқилар).

Большевиклар партияси ва ўртоқ Сталин бизларни улуғ ишмизга чексиз ишончи руҳида, сабот-матонатчи бўлиш, ҳарқандай қийинчиликларни ангабилиш, бениҳоя ғайратли бўлиш, жанг ва меҳ-натда қаламий бўлиш руҳида, совет ва-танипарварлигига ҳос одилжаноб хизматла-рга эга бўлиш руҳида тарбияламоқдалар.

Иосиф Виссарионович 1937 йилда Сталин сайлов округи сайловчилари йи-ғилишида сўзлаган нутқида совет халқин-нинг депутатли қандай киши бўлмоғи ке-рак эканлиги ҳақида гапирган эди. Биз-нинг депутатимиз Ленин типидagi арбоб бўлиши, ҳамма ишда ва доим Владимир Ильичдан илорат олиши керак.

1938 йилда ўртоқ Сталинни Россия Федерациясининг Олий Советига депутат қилиб сайлаган эдик. Ўртоқ Сталин биз-нинг ишончимизни, сайловчиларнинг ишончини тўла олди. (Гулдурас, давом-ли олқилар).

Ўртоқ Сталин халқни чексиз севди, халқ тўғрисида доим раҳмхўрлик қилди. Ўртоқ Сталин мураккаб масалаларни сабр ва донолик билан ҳал этати, У, жанг-да қўрқмас ва халқ душманларига нис-батан шафқатсиздир. Ватанимиз гоёт мушдиш заф остида қолган опир уруш қулариди ўртоқ Сталин совет кишила-рини душманга зарба бериш учун сафар-

Александро Дмитриевна ўз сўзида Сталин округи меҳнаткашларининг ҳаё-тида очик мисоаллар келтирди. У ша-ҳар тевара-идаги районларини шаҳар мар-казига ақиллаштирган метрополитен тўғ-рисида, мингларча москваларнинг, улуғ-шарга Саратов газ икатирилганлиги ҳақи-да гапирди. Миллионларча совет киши-лари бундай раҳмхўрлик учун қаддан ўртоқ Сталинга миннатдорчилигини қан-дай издор қилсалар, бу аёла ишчи ҳам шу тарзда издор қиломоқда. У, ишлабчи-қарши планни 200 процентга етказиб бажармоқда. У, Сталинча янги бейиш-ликнинг биринчи йилида икки йилдан ортиқ нормани бажарди.

— Менга ўхшати кишилар миллион-ларча, — деди бу сўзловчи. Унинг бу сўзлари олқилар билан қарши олинди. Мен Россия Федерацияси Олий Советига сайлов шарафига ишлабчиқарши планни қамда 250 процент бажариш мажбури-ятини ўз устимга оламан. Ўртоқ Федосова И. В. Сталинни Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўр-сатиш тўғрисидаги тақлифин чин қадб билан қувватлайди.

Электр лампа корхонасининг инженери, Сталин мукофоти лауреати И. А. Шалгин сўзлайди. У, ўртоқ И. В. Сталинни РСФСР Олий Совети депутатлигига ном-зод қилиб кўрсатиш ҳақидаги тақлифин қувватлайди.

Трансформатор корхонаси комсомол ко-митетининг секретари ўртоқ М. П. Семенов электр заводининг 3 минг комсомол ва ишлари номинан ўртоқ И. В. Сталин номзодини қизғин қувватлайди.

Нутқлар тамом бўлиди. Электр машиналари заводи партия ташкилотининг сек-ретари А. М. Горбунов минбарга чиқади. У, Иосиф Виссарионовичдан Москва шаҳ-ридаги Сталин сайлов округи бўйича электр заводи коллективидан депутат бўлиб овозга қўйилиш учун розилик беришини сў-райди, деб ишонаман! Ҳамма бу сўзлар-ни олқилар билан ма'қуллади.

Электр машиналар заводи-нинг штампчи-си Александро Дмитриевна Федосова сўз сўзлайди. У ўзининг олди ва санимий нутқига шу ерда ҳозир бўлган барча ки-шиларнинг фикрини ифода қилди. «Би-зинг улуғ мамлакатимизда, — деди у, — ҳарбир киши умумий буюк ишга ўз ҳў-сасини қўймоқда. Ҳарбир киши улуғ ку-рашда ўз ўрнини топтомоқда. Совет дав-лати ва большевиклар партияси шахсан ўртоқ Сталин совет кишии тўғрисида тинмай раҳмхўрлик қиломоқда».

Шундан кейин, умумий йиғилиш Сталин сайлов округининг округ сайлов олдидан кенгашга 68 вақил сайлади.

Йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ билан ўртоқ И. В. Сталинга табрик юбор-дилар.

Барқадди ва Совет Иттифоқининг душман устидан тўла ғалаба қозонишнинг таъмин-лади.

Қимматли ўртоқлар! Жонажон улуғ Сталиннинг йиғилиши Россия Совет Федератив Социалистик Республикаси Олий Совети-нинг депутатлигига яна номзод қилиб кўрсатишнинг тақдир атаман. (Қарсан ва гулдурас олқилар).

Электр заводининг ходимлари, ўртоқ-лар! Мен сизларни бу тақдирини яқин-лик билан қувватлашга қақираман. Электр заводининг шонли коллективининг менинг тақдиримни чин қаддан, астойдил қув-ватлашига ишонаман.

Ўртоқ Сталиндан Москва шаҳри Сталин сайлов округи бўйича Россия Федерация-си Олий Совети депутати қилиб овозга қўйилиш учун розилик беришини сў-райди.

Биз, электр заводи ходимлари бутун бутун совет халқи сингари Сталинча янги бейишликнинг иккинчи йили планни бажаришга киришимиз. Биз, электр заводи ходимлари янада яхшироқ ва янада эфр таъқил билан ишлаймиз, деб ўртоқ Сталин-га ваъда берамиз. Бизнинг иштами пелх-нини коллективни январь ойи программаси-ни 105 процент бажариш ва ишбилан-чилик планларини ой сайин ошириб бажариш мажбуриятини ўз устимга олди.

Москва шаҳар Сталин сайлов округи

Слесарь ўртоқ П. М. ЧУБУКОВ сўзи

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

— Иосиф Виссарионович Сталин Москва шаҳри Сталин сайлов округидан Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисидаги таклиф ҳарбиримизни бениҳоя қувонтиради, (Гулдурас олқишлар).

Большевиклар партиясининг шонли фаолияти ва бутун совет халқининг ҳаёти ўртоқ Сталин ном билан боғланган. Урушдан аввалги Сталинча бешйилликлар мамлакатимизни қўдоқ доҳончилик мамлакатидан сановатлашган ва боққолашган ҳудудга айлантирган ҳамда қўдоқлашган ва қўдоқлашган учун моддий негиз яратганлиги ҳақда ҳақдоримиз.

Биз, большевиклар партиясининг, ўртоқ Сталиннинг Ватан ва халқ олдида қилган катта хизматларини ҳақдоримиз, унутмаймиз.

Ишчи А. Д. ФЕДОСОВА сўзи

— Ўртоқлар! Ўзгаришлар мамлакатимизда ҳарбир киши умумий бўлиб, бир ишга ўхшасини қўймоқда. Ҳарбир киши ўз қўли билан ўз ишга олмақда. Совет давлати ва большевиклар партияси, шахсан ўртоқ Сталин совет кишилар тўғрисида тинимай раҳбарлик қилмоқда. Биз, Сталин округининг сайловчилари ўртоқ Сталиннинг Москва шаҳри тўғрисида қандай катта раҳбарлик қилганлигини аниқ биламиз. (Гулдурас олқишлар).

Метронинг учинчи даврати шаҳар атрофидаги районимизни шаҳар марказига айлантирмоқда. Эндиларча Ижмайлоскии станицасидан Революция майдонигача атиги 15 минутда борилади, алғари аса, бу масофани бир соатдан ошқ юрш қорак ади. Метро поездлари ҳақдоримиз, унутмаймиз.

МОСКВАДАГИ ЭЛЕКТР ЗАВОДИ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕРЛАРИ, ТЕХНИКЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ УМУМИЙ ЙИГИЛИШНИНГ

КАРРОРИ

Москвадаги электр заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг умумий йиғилиши Москва шаҳар Сталин сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод кўрсатиш масаласини муҳокама этиб, ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Совет халқининг улуғ доҳийси, Ленин ишчи донолиги билан давом этдиручи, ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчиси Иосиф Виссарионович Сталин Москва шаҳар

Москва Сталин сайлов округида

2 январьда, пойтахтнинг Сталин сайлов округидан Ижмайлоскии районининг Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишга бағишланган умумий йиғилишлар бўлди.

Москвадаги инструментал заводи коллективининг умумий йиғилишида мингдан ортиқ ишчи, хизматчи, инженер ва техник қатнашди. Даставвал, кеска ишчи ўртоқ Мелешиин сўз берилганини сўрайди. Йиғилишда ҳозир бўлган кишилар унинг совет халқи улуғ доҳийси ўртоқ И. В. Сталиннинг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисидаги таклифини гулдурас олқишлар билан маъқуллашди. Заовд техника бўлимининг бошлиғи ўртоқ Сахаров, токар ўртоқ Обозов, завод коммунистлар ташкилотининг вакили ўртоқ Комкова ва бошқа ўртоқлар ўртоқ И. В. Сталин номзодини қўдоқлашди.

Умумий йиғилиш ўртоқ И. В. Сталиннинг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида яқдиллик билан қарор қабул қилди.

Шербаков номли комбинат ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари коллективининг йиғилиши ҳам баланд руҳ билан ўтди. Йиғилишда 1.200 киши қатнашди. Инженер ўртоқ Дорофеев нутқ сўзлади. Умумий йиғилиш унинг совет халқи ғалабаларининг илҳомчиси ва ташкилотчиси, халқ бахтиярининг ижодчиси ўртоқ И. В. Сталиннинг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисидаги таклифини олқишлар билан маъқуллашди. Йиғилишда тўққиз нафар ишчи ва инженерлар ўртоқлар, бош механик бўлими бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Васильев ва бошқалар нутқ сўзлаб, ўртоқ Сталин номзодини яқдиллик билан қўдоқлашди. Йиғилишда ўртоқ И. В. Сталиннинг Москва Сталин сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида яқдиллик билан қарор чиқарди.

2 январьда Москвадаги Ленин орденли моторсозлик заводида кўп кишининг иштироки билан йиғилиш бўлди. Слесарь-ремонтчи ўртоқ Тихонов таъсирли нутқ сўзлади. У, ўртоқ Сталиннинг халқда

шевишлар партияси, совет ҳокимияти еттиштири.

Бизнинг давлатимиз меннинг ҳунарли бўлиб, ўз ишнинг моҳир устаси бўлишга ёрдам қилди. Ватан уруши даврида мен фронтда бўлиб, қўлимга қўроқ олиб, шовил Ватанимизни ҳимоя қилдим. Эндиларча электр заводининг ҳамма ишчилари қаби мен ҳам қорхонада ишлаб, янги бешйилликнинг иккинчи йили планини муваффақият билан бажариш учун бутун куч ва меҳнатимни аямаяман. (Олқишлар).

Мен ўртоқ Сталиннинг электр заводи ходимлари номидан Россия Федерацияси Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисидаги таклифини қўдоқлайман.

Яшасин совет ҳукуматимиз!

Яшасин жоноҳон ўртоқ Сталин! (Ўртоқ И. В. Сталин шарафига гулдурас олқишлар бўлади).

1946 йилда мингларча москвалиларнинг уйи Саратов таъин бўлиб қолган. Биз, аёллар учун бу жуда муҳимдир. Газ уй-руҳор ишчилари кўп ёрдам беради. Бундай қўлайликлар тўғрисида илгари фақат ороу қилиш мумкин эди, ҳақдор.

Ўртоқлар! Мен шунинг пехининг олдидан ишчиларим. 12 йилдан бери электр машиналари қорхонасида ишлайман. Лоқм иккитадан ортиқ норма бажараман. Сталинча янги бешйилликнинг биринчи йилида икки йилдан ортиқ нормани бажардим. Янги ишларининг учун ҳукумат мени муқофотлади.

Ватанимизнинг янада қўдратли бўлиши учун бундан кейин ҳам кучимни аямаян ишлайман. Менга ўхшатган кишилар жуда кўп. Бизлар миллионларини ташкил этамиз! Мен Россия Федерацияси Олий Совети сайлов шарафига ишлайман.

Яшасин жоноҳонимиз ўртоқ Сталин! (Нарсан ва гулдурас олқишлар).

Сталин сайлов округи бўйича Москва электр заводи ишчилари, хизматчилари, инженерлари ва техникларидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилсин.

2. Ўртоқ И. В. Сталиндан Москва шаҳар Сталин сайлов округи бўйича Москва электр заводи ишчилари, хизматчилари, инженерлари ва техникларидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида яқдиллик билан қарор қабул қилди.

Қилган буюк хизматлари тўғрисида, меҳнатқашларининг бахт-саодати ҳақида раҳбарлик қилганлиги учун халқнинг ўз доҳийсидан мингларча ақаллиги ва ўнла хизмат муҳаббати тўғрисида гапирди.

Ишчи ўртоқ Северанов, инженер-технолог ўртоқ Виноградов ва завод коммунистлар ташкилотидан ўртоқ Смирнов ва бошқалар ўртоқ Тихоновнинг улуғ Сталиннинг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисидаги таклифини қўдоқлашди.

Моторсозлик заводи ходимларининг умумий йиғилиши ўртоқ Сталиннинг Москва шаҳар Сталин сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида яқдиллик билан қарор қабул қилди.

Сайлов округидан қорхоналарда 2 январьда бўлиб ўтган сайлов олдидан йиғилишлар умумхалқнинг ўртоқ Сталинга чексиз муҳаббатини, халқнинг улуғ Ленин-Сталин ишига фидокорона садоқатини яна бир марта очиб намойиш қилиб кўрсатди. (ТАСС).

Москва шаҳар Молотов сайлов округи

МОЛТОВ НОМЛИ «ТОЧИЗМЕРИТЕЛЬ» ЗАВОДИ, «МАНОМЕТР» ЗАВОДИ, 1-НЧИ МОСКВА-КУРСК ТЕМИР ЙЎЛИ ПАРОВОЗ ДЕПОСИ ВА СССР ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯЛАР МИНИСТРЛИГИ ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ САЙЛОВ ОЛДИ ЙИГИЛИШЛАРИ

Вячеслав Михайлович МОЛОТОВ

РСФСР Олий Совети депутатлигига яқдиллик билан номзод қилиб кўрсатди

„Точизмеритель“ заводида йиғилиш

Молотов номли «Точизмеритель» заводи коллектив бундан бир йил муқаддам ўртоқ И. В. Сталиннинг энг яқин сафдоши, партия ва давлатнинг оқдоли арбоби Вячеслав Михайлович Молотовни СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатган эди.

Заводнинг 1500 га яқин ишчи, инженер-техник ва хизматчилари шундан бир йил кейин йиғилиш пехининг катта залига яна тўпландилар. Девор бўйлаб тортилган қизил аллопарлар: «Халқимизнинг энг яқини ўғли ва қизларини РСФСР Олий Совети депутатлигига сайлаймиз!», «РСФСР Олий Советига сайловнинг меҳнат соҳасида янги ғалабалар

билан кутуб олайлик!» деган сўзлар ёзилган. Нех чарагон қилиб ёрилган, ҳамма ерда шов ва хушчақчақ кишиларини кўриш мумкин. Эртуту ва ойна қуючи кеска кишилар, вакуумчи ёшлар, тажрибали ишчилар ва ёш аёл ишчиларнинг чехраларида чексиз гурур барқ урар эди. Улар фахрларини ҳақдорлар. Улар бу сайлов олдидан йиғилишга катта муваффақиятлар билан келдилар.

Завод янги бешйилликнинг биринчи йили планини мўддатидан алғари, 16 декабрда бажари. Умумий мақсулот урушдан аввалги даражага нисбатан 29 процент ортиқ чиқарилади. Бу қорхона урушдан кейинги даврда алғари СССРда

чиқарилмаган 12 та энг мураккаб асбобни ўзлаштириш ва уни ишлабчиқара бошлади. Завод ишчиларининг армия тахавовчилар. Пормани икки оз процент бажарувчилар жуда кўп. Тарасова, Балков, Попов, Комарова, Круглов, Роговларнинг номи доим заводнинг ҳурмат тахтасидан тўшмайди...

Йиғилиш ўртоқ И. В. Сталин бешйилликдаги ВКП(б) Марказий Комитетининг Сибей бюросининг гулдурас олқишлар остида фахрий президиумга сайланди.

Заводнинг энг кеска ишчиси, партия сиз Степан Михайлович Макаровга сўз берилди.

Ўртоқ МАКАРОВ сўзи

— Ишчи, инженер ва хизматчи, ўртоқлар!

Бутун биз учун шодияна кун. Бизлар Молотов сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига ўз номзодимизни кўрсатиш учун бу ерга тўпландик.

Совет халқи мамлакатимиз халқ ҳўжалигини тиклаш ва ривожлантириш бешйиллик планни тўғрисида Қонун қабул қилинганидан кейин ўзининг бутун кучини урушнинг оғир оқибатларини тугатиш, Ватанимизнинг қўдратини янада муостаҳкамлаш ва ривожлантириш учун сафарбар қилди.

Бу — буюк вазирадир. Бутун совет халқи бу вазифарини бажариш учун курашга коммунистлар партияси теваарига ва севики доҳиймиз ўртоқ Сталин теваарига янада маҳкам жиплашмоқда (гулдурас олқишлар).

Бизнинг районимиз ўртоқ Вячеслав Михайлович Молотов номига қўйилган. Мен ўртоқ Вячеслав Михайлович Молотовни Молотов сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш таклиф этаман (давомли олқишлар).

Ўртоқ Молотов — улуғ доҳиймиз ўртоқ Сталиннинг солиқ сафдошидир. Биз, совет кишилари ўртоқ Молотов Ленин ва Сталин билан биргаликда большевиклар партиясини тузганлигини биламиз. Ўртоқ Молотов қорам бешйилликда қарши шафдошиз курашди, меҳнатқашларини капитализм ва помещикларга қарши курашга уштингошда Ленин билан Сталинга ёрдам берди. Уштинг бутун фаолияти, бутун ҳаёти халқ иши учун курашга бағишланган.

Совет ҳокимияти ўртоқ Молотовнинг қандай оғир унастата қўймасин, у доим тошпирланган ишчи муваффақият билан бажариб келди. У Ватанимизнинг солиқ фарзанди бўлиб, совет халқига хизмат қилмоқда.

Ўртоқ Молотовнинг номи мамлакатимизнинг эмас, балки чет элларда ҳам маъму. Ўртоқ Молотов улуғ давом этдириш учун қаттиқ қўлимиз ва изчиллик билан курашмоқда.

Ўртоқ Молотов — рус халқининг шонли фарзандидир. Совет Ватани олди

да жуда кўп хизмат қилганлиги учун унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. В. М. Молотов фахрий академикдир.

Мен ўртоқ Молотовни РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш таклиф этаман.

Яшасин Вячеслав Михайлович Молотов! Яшасин улуғ устозимиз ва доҳиймиз, жоноҳон ўртоқ Сталин! (Гулдурас олқишлар). Ўртоқ И. В. Сталин шарафига қарсанлар).

Ишчи ва инженерлар кетма-кет минбарга чиқиб, В. М. Молотов номзодини яқдиллик билан қўдоқлашди.

Заводнинг бош конструктори А. И. Симаков бундай деди:

— Ўртоқ Молотов улуғ Ватан уруши даврида ва Ватанимизнинг урушдан кейинги тараққиёт даврида Сталинча доно сибсатни қатъият ва моҳирлик билан амалга оширмоқда. Ўртоқ Молотов жуда катта иш қилмоқда, мамлакатимизнинг манфаатлари учун тинимай курашмоқда, бутун тараққиётпарвар инсониятнинг бахт-саодати учун.

МОСКВАДАГИ МОЛОТОВ НОМЛИ «ТОЧИЗМЕРИТЕЛЬ» ЗАВОДИ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕРЛАРИ, ТЕХНИКЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ ЙИГИЛИШНИНГ

КАРРОРИ

Молотов номли «Точизмеритель» заводи ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларининг умумий йиғилиши РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод кўрсатиш тўғрисидаги масалани муҳокама этиб, қарор қилди:

1. Ватанимиз меҳнатқашларининг бахт-саодати учун тинимай курашувчи, улуғ Сталиннинг энг яқин сафдоши, ВКП(б) Марказий Комитети Сибей бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг Уринбосари, Ташқи Ишлар Министри, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, фахрий академик Вячеслав Михайлович Молотов Москва шаҳар Молотов сайлов округи бўйича Молотов номли «Точизмеритель» заводи ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб

кўрсатилсин. Вячеслав Михайлович Молотов 1890 йилда туғилган, 1906 йилдан бун ВКП(б) аъзоси.

2. Вячеслав Михайлович Молотовдан Москва шаҳар Молотов сайлов округи бўйича Молотов номли «Точизмеритель» заводи ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларидан РСФСР Олий Совети депутати қилиб овозга қўйишга розилик бериш сўралсин.

Йиғилиш қатнашчилари гулдурас олқишлар остида ўртоқ И. В. Сталинга ва ўртоқ В. М. Молотовга таъриб қабул қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари РСФСР Олий Советига сайлов ўтказилган Москва Молотов округининг сайлов олдидан оқдошга йиғилма вақти сайладилар. (ТАСС).

МОСКВА ШАҲАР МОСКВЕРЕЦК САЙЛОВ ОКРУГИ

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ НОМЛИ ЗАВОД ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ УМУМИЙ ЙИГИЛИШИ

Ўртоқ Лаврентий Павлович БЕРИЯНИ

РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди

Владимир Ильич номи заводнинг ремонт-механика пехи байрамидеке йиғилишларида бешйиллик билан қўдоқлашди. Бу пехда қирғолар чарақлаб ёниб турибди. Президиум столи теҳасида ўртоқ И. В. Сталиннинг катта сурати, Сталин конституциясига ва бўлажак сайловларга бағишланган ширлар илаб қўйилган.

Соат 18 да станокларнинг овози тўхтади ва ўзининг шонли иқтилобий аналари билан мамлакатга маъмур бўлган заводнинг 3 минг ишчи ва хизматчиси пехта тўпланди. Бу қорхонанинг коллектив дўшман устидан ғалаба қозонишига ўзининг катта ҳасасини қўшган эди. Завод коллективи 25 марта ВКП(б) Марказий Комитетининг кўчма қизил байроғини олди ва Ватан уруши йилларида қилган фидокорона меҳнати эвазига бу байроқ абадий сақлаш учун берилди.

Ишчилар ва хизматчилар янги бешйилликнинг биринчи йилида муваффақият билан ишладилар. Завод йиллик программани мўддатидан алғари бажариб, мамлакатга пландага таъқар бир миллион етти юз минг сўмлик мақсулот бери, бир қанча янги қашлақ ҳўжалик машиналарини қўллаб ишлатишларини ўзлаштири.

Завком раиси Н. И. Хлопцев ишчи ва хизматчиларнинг Москваеке сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод кўрсатишга бағишланган

умумий йиғилишини очди. У ремонт-механика пехининг устаси М. А. Подкопаевга сўз берди.

Йиғилиш қатнашчилари ўртоқ Подкопаевнинг ўртоқ И. В. Сталиннинг солиқ сафдоши Лаврентий Павлович Берияни Москвирецк сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш ҳақидаги таклифини давомли олқишлар билан маъқуллашди.

Ўртоқ Подкопаев ўртоқ Бериянинг ҳаёт йўли тўғрисида сўзлади.

— Ўртоқ Берия СССР Министрлар Совети Раисининг Уринбосари бўлиб ишлаб, совет пойтахтига катта аътибор қилмоқда, пойтахтни ёнлиги, электр қуввати билан таъинлаш тўғрисида раҳбарлик қилмоқда. Москвада қайта қуришга ёрдам бермоқда. Мен йиғилишда ҳозир бўлган кишиларнинг ҳаммасини ўртоқ Берияни Москвирецк сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатишга қаҳираман. (Олқишлар).

Йиғилиш раиси техник В. В. Доверова сўз берди.

Ўртоқ Берия.—кейди у.—большевиклар партияси ва совет давлатининг оқдоли арбоби сифатида, Совет Иттифоқи халқларининг доҳийси улуғ Сталиннинг энг яқин сафдошлари ва ёрдамчилари олдидан

ри сифатида мамлакатимизда танилган. Лаврентий Павлович ёшлик чоғидан бошлаб ўз тақдирини большевиклар партияси билан боғлади, бутун кучини халқ хизмати сарф қилиб қолмоқда. Ўртоқ Берия уруш йилларида Қизил Армия учун ўқдор ва яроғ-аслаҳа тайёрлаган санаотда раҳбарлик қилди. У бизнинг заводимизга ҳам катта ёрдам берди.

26-йил пехт комсомол ташкилотчиси Г. Соколова, пехт бошлиғи В. А. Ларин, завод директори М. С. Завражков, ВКП(б) Марказий Комитетининг заводдаги партия ташкилотчиси ўртоқ Манухин ўртоқ Берия номзодини қатъият билан таъриб қилдилар.

Владимир Ильич номи завод ишчилари ва хизматчиларининг умумий йиғилиши яқдиллик билан шундай қарор чиқарди:

1. 1899 йилда туғилган, 1917 йилдан бун ВКП(б) аъзоси, СССР Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг Уринбосари ўртоқ Лаврентий Павлович Берия Москвадаги Ленин орденли ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени Владимир Ильич номи завод ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилсин.

2. Ўртоқ Л. П. Бериядан Москва шаҳар Москвирецк сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига ўз номзодини овозга қўйиш учун розилик бериш сўралсин. (ТАСС).

Ленинград, Василеостровский сайлов округи

ЛЕНИНГРАД УНИВЕРСИТЕТИ ОЛИМЛАРИ, СТУДЕНТЛАРИ, ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ ЙИГИЛИШИДА

Иосиф Виссарионович Сталин

ва Иван Иванович Мешчанинов

РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди

ЛЕНИНГРАД, 2 январь (ТАСС). Мамлакатнинг энг катта олдидан ўқув юртига қарашли 12 факультетнинг вакиллари — маъмур олимлар—академиклар, СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзолари, профессорлар ва ёш илмий ходимлар — ассистентлар ҳамда аспирантлар ва студентлар бутун баланд руҳ ва ҳурсақчилик билан университетнинг катта залига тўпландилар. Улар РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган йиғилишга келдилар.

Доцент Ф. П. Отрадних йиғилишни очиб, профессор А. В. Венедиктовга сўз берди.

Профессор Венедиктов бундай деди: —Университет коллектив РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод кўрсатиш қаби буюк шарафга муассар бўлди. Бу номзод коммунистларнинг ҳам, партиячиларнинг ҳам, халқнинг дилдан жой олган. Бу номзод — ўртоқ Сталиндир. (Ўртоқ Сталин шарафига гулдурас олқишлар).

Бизлар дунёда биринчи социалистик давлатнинг, чинакам демократия давлатининг ғалабалари бўлишини билан фахрланамиз ва давримизнинг улуғ арбоби, тинч меҳнат соҳасида ва Ватанимиз дўшманларига қарши жанг майдонларида қилинган барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси

яқдотчиси улуғ Сталин бу давлатга раҳбарлик қилганлиги билан фахрланамиз. Совет халқи Сталин етакчилигида ўз Ватанимизга эмас, балки бутун инсониятнинг ҳам вақтиний фашизмдан қутқазиб қолди. Совет халқи ҳозирги вақтда Сталин раҳбарлиги остида янги бешйиллик планини амалга оширмоқда.

Биз, фан аҳллари учун ўртоқ Сталин номи яна шунинг учун ҳам бениҳоя қадрлики, доҳиймизнинг ўз марксизм-ленинизм ҳақидаги бебаҳо ҳисса қўшган улуғ олимдир. Бутун, биз илгор фаннинг буюк арбоби ўртоқ Сталинни РСФСР Олий Совети депутатлигига сўр муқаббат ва фахр билан биринчи номзод қилиб кўрсатмиз (заладиларининг ҳаммаси кучли нарсан чалади).

Профессор М. П. Алексеев бундай деди: —Мен профессор Венедиктовнинг таклифига чин қалбимдан қўшнаман. Совет халқининг доҳиймиз ва устозимиз улуғ Сталин Василеостровский сайлов округидан овозга қўйиш учун розилик берса, биз жуда бахтиёр бўлар эдик.

—Мен бу минбарда туриб, мамлакатимизнинг оқдоли олимларидан бири — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, икки марта Сталин муқофоти лауреати унвонига эга академик Иван Иванович Мешчаниновни РСФСР Олий Совети депутатлигига

иккинчи номзод қилиб кўрсатаман. Ўртоқ Мешчанинов ҳозирги вақтда ҳам Ленинград университетининг профессоридир.

Йиғилишда профессор В. В. Мавродин, ҳуқуқ факультетининг студенти М. О. Малишев, студент И. З. Захаровлар ҳам сўзлашдилар. Улар кўрсатилган номзодларни қўдоқлашди.

Йиғилиш яқдиллик билан қабул қилган қарорда қўйилган айтилади: «РСФСР Олий Советига сайлов тўғрисида Номзоднинг 49—50-нчи моддаларига биноан, Ленинград давлат университети ходимлари, студентлари, ишчилари ва хизматчилари номидан қўйилганлар Ленинград шаҳар Василеостровский сайлов округи бўйича РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилсин:

Иосиф Виссарионович Сталин, 1879 йилда туғилган, СССР Министрлар Советининг Раиси.

Иван Иванович Мешчанинов, 1883 йилда туғилган, академик, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленинград Давлат университети профессор.

И. В. Сталин ва И. И. Мешчанинов ўртоқлардан Ленинграддаги Василеостровский округидан РСФСР Олий Совети депутати қилиб овозга қўйиш учун розилик бериш сўралсин.

ТРАКТОРЧИЛАР РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИНИНГ МУРОЖААТИГА ЖАВОБАН

16 февраль сайлов куни тракторлар ремонтини тамомлаш блан қарши оламиз

Запас қисмлар чиқарадиган махсус бўлим

«Таштентилмаш» заводнинг бош инженери ўртоқ А. Г. Антропов билан суҳбат

Заводимиз 1946 йилнинг иккинчи ярмида тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари учун энг зарур мураккаб деталлар ишлаб чиқаришни керак эди. Завод плани бажармади. Ноябрь ойининг ўзига МТСларга 20,4 минг сўмлик запас қисмлар берилмади.

Запас қисмлар чиқариш планининг бажарилмаганига сабаб шунки, заводнинг йиллик планида трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмлар ишлаб чиқариш кўламини белгилашда баъзи деталларни ҳисобга олмай қолган. Биринчи квартал учун берилган тошмириг 1946 йилнинг янги учун мўлажалланган тошмиригдан ортиқдир.

1947 йилда трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун кўпроқ запас қисм тайёрланади. Заводимиз янги йилнинг биринчи кварталда тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари учун жами 228,5 минг сўмлик 16 хил детал тайёрлашни лозим. Биринчи квартал учун берилган тошмириг 1946 йилнинг янги учун мўлажалланган тошмиригдан ортиқдир.

Биз гоёт зарур ва мураккаб запас қисмлар ишлаб чиқариш учун механика цехида трактор, қишлоқ хўжалик асбоблари ва махсус деталлар тайёрлашган айрим бўлим ташкил этганимиз. Бу бўлим зарур асбоб-ускуналар ва қадрлар блан таъмин этилади. Ана шу гоёт муҳим чора запас қисмлар тайёрлаш планини тўла ва ошириб бажариш учун, моҳият унумини ошириш ва бракини камайтириш учун қудай шароит яхшироқ келтирилади. Бу чора қишлоқлардан самарали фойдаланиш ва танархисини камайтиришга ҳам имкон беради.

Ҳозирги вақтда, махсус бўлим учун керакли асбоб-ускуналар тайёрланмоқда ва ремонт қилинмоқда.

Завода Ўзбекистон ССР Олий Совети сайлов шарафига социалистик мусобақа қилиб кетди. Ўнг яхши етказиб бериш сайлов куниги мусобақа кутуб олиш учун моҳият унумини ошириш юзасидан ўз устларига янги маъмуриятлар оқмоқда. Сталинча янги бешйилликнинг иккинчи йилига самарали ишлаш учун зарур тайёрламоқдалар. Завод коллективи республика қишлоқ хўжалигининг запас қисмларга бўлган аҳтиёжини таъминлаш мақсадида байрат блан ишламоқда.

Илгори кўпчилик ҳаракатига етакчилик қилиш ва етакчилик ҳаракатини кенг суратда ривожлантириш — устлар, лех партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Тракторчиларнинг республика кенгаши томонидан Ўзбекистондаги МТС ва совхозларнинг ҳамма тракторчиларига, механикаторларига, ремонтчи ишчиларига, саноат корхоналарининг ҳамма ишчиларига, инженер-техник ходимларига ва раҳбарларига ҳаратга ёнган мурожаатда биздан талаб қиларини кўпроқ тайёрлаб бериш талаб этилади.

Заводимизнинг коллективи 1947 йилда қишлоқ хўжалиги олдига турган катта вазифаларини бажариш учун, биринчи навбатда запас қисмлар тайёрлаш юзасидан 1947 йил 1-пчи квартал планини тўла ва ошириб бажариб, машина-трактор станцияларининг кўламини шайлаш кутуб олишларига катта ёрдам беради.

Тракторчилар республика кенгашининг вакиллари Избоскан районидagi 8-пчи совхознинг энг яхши тракторчилари (чапдан ўнгга): Т. Қирғизалиев, М. Муродов ва Пак-Чун-Гун ўртоқлар.

Яна ҳам яхшироқ ишлаймиз

Мен 8 йилдан бери бригада механиги вазифасида ишлаб келаман. Ҳар йили мавсум ишларини юқори сифатли ўтказишга тўғрйли биз хизмат қилган қишлоқлар пахтадан юқори ҳосил олишга каттагина ютуқларга эришиб келмоқдалар. Бизнинг трактор бригадаси хизмат қилган Сталин қишлоқ советидagi Молотов, Калинин, Бери Маркс, Димитров номи қишлоқларнинг ҳаммаси 1946 йил пахта тайёрлаш планини ошириб бажарди. Димитров номи қишлоқ 198 гектар ерининг ҳар гектаридан 24 центнердан ҳосил олди.

Трактор бригадасида 4 та универсал бор. Бу универсаллар блан 2,500 гектар ўрнига 4,550 гектар ердagi ўзани култивация қилиди, 460 гектар ўрнига 600 гектар ерга чигит экиди. Шу блан бирга 1946 йил давомида 10 процент ёнлиг тежасиди. Универсалчиларимиз 1946 йил кузига биринчи марта 250 гектар ердagi ўзаниги машина блан қилиб, пахта ерларини шудорга тайёрлаб беришди.

Биз ишимиздаги бу ютуқларга ҳар йили мавсум олдидан универсалчиларимиз ўз вақтида юқори сифатли ремонт қилган

орқали эришимиз. Универсалчиларимиз МТСда ҳамма вақт биринчи бўлиб ремонтни тамомлайдилар. Шу блан бирга бригадада ҳам ердамашамиз. Ўтган йил қишқи ремонт вақтида ўртоқ Тургунов бошлиқ бригада орқали қилиди. Шунда бизнинг бригада Тургунов бригадасининг тракторларини ремонт қилишга ёрдамлашди, унинг ҳам ўз тракторларини кўламли ишга кечикмай тайёрлашга сабабчи бўлди.

Мен республика тракторчиларининг кенгашида кўп параслар эшитдим. Кенгаш да 1947 йилда қилинадиган ишлар ҳар қачонгидан ҳам оқроқ эканлигини гапирди. Бу йил ҳақиқатан ҳам республикаимиздаги механикаторлар, тракторчилар, универсалчилар устига катта вазифалар юкталган.

Мен бригадасидаги универсалчиларга тракторчилар кенгашидан олган таъсиротини ва тракторчилар устига қандай вазифалар юкталганини тўла равишда тушунтирдим.

Мен бошлиқ бригада 4 универсалнинг ҳаммасини қишқи ремонтга қўйган. Ҳозирча муҳим қисмларнинг ангажинисини

ремонтдан чиқариб қўйганимиз. Ўнг узоғи блан 16 февральда ҳамма универсалчиларимиз тўла равишда, юқори сифатли қилиб ремонтдан чиқариш учун ёзаро социалистик мусобақаси қилинади.

Қишлоқларнинг пахтадан юқори ҳосил олишга универсалчилар учун ҳам фойдаланиди. Биз хизмат қилган қишлоқлардан қишлоқ юқори ҳосил олиб кўп даромад қилсалар, биз ҳам шунга қараб ҳақ оламиз. Шунинг учун 1947 йилда бригадаси хизмат қиладиган 4 қишлоқнинг ҳаммасида ҳам ҳосилнинг гектар бошига энг кам 25 центнерга кўтаришга ҳаракат қиламиз. Бригадаимиз ўтган йил ҳарбир универсал ҳисобига 1150 гектар ердagi ўзани култивация қилган бўлса, бу йил ҳарбир универсалнинг 1500 гектар ердagi ўзани култивация қилишимиз, ўтган йил ҳарбир универсал блан 150 гектар ерга чигит экилган бўлса, бу йил камда 250 гектар ерга чигит экиб беришни таъминлаймиз.

Абдурахим МУМИНОВ.

Наманган районидagi 1-пчи МТСнинг бригада механиги.

Янги мажбуриятлар олмоқдалар

Республика тракторчилар кенгашининг Ўзбекистондаги барча тракторчиларга ёрдам мурожаати механизация ходимлари, тракторчи ва универсалчиларини 1947 йилда зўр байрат блан ишлашга рўхлантирди.

Андижон область Холдсвонбек районидagi 2-пчи МТСнинг бригада механиги ўртоқ Абдухалил Омилов бундай деди:

— Мен республика тракторчилар кенгашида Ўзбекистондаги тракторчиларга бўлган мурожаатини эшитганидан кейин 1947 йилда бизнинг бригадасидаги тракторчиларимизнинг катта вазифалар тушганини ангадим. Тракторчилар ўтган йилга қараганда бу йил анча кўп иш қилишлари керак. Бунинг учун тракторларнинг ҳар қачонгидан қараганда, кўламли ишга эртароқ тайёрлаш лозим. Бизнинг трактор бригадасида ўтган йил ер ҳайдаш планини 130 процент, култивация планини 150 процент бажарди. Бунинг сабаби шунки, тракторларимизни ўтган йил

қишқи ремонтдан юқори сифатли чиқарган эдик. Бу йил ҳам 2 СТЗ, 2 универсал тракторларимизни энг узоғи блан 20 февральда яхшироқ ремонтдан чиқарамиз.

Фарғона область, Бувайда район 1-пчи МТСнинг бригада механиги ўртоқ Исмаилов Матмурзаев республика тракторчилар кенгашининг мурожаатини эшитганидан кейин бундай деди:

—Тракторчилар кенгашида бўлиб ўтган қишқикли сулар ва тракторчиларнинг мурожаатида қўйилган талаблар шунинг кўрсаткичи, биз 1947 йилда барча ишимизни қайтадан қўйишимиз керак. Аввало, тракторлар ишининг юқори сифатли бўлишини таъминлашимиз лозим. Чунки бу йил МТСнинг, шу жумладан трактор бригадасининг иши у хизмат қилган қишлоқларнинг пахта планини тўла бажариш блан ўзанади. Бу яхши таъбир бизларнинг қишлоқнинг пахта планини ошириб бажаришга ҳар тарафлама қизқиради.

Бизнинг трактор бригадасида ўтган йил 3 СТЗ тракторини ҳарбири блан 380 гектар ўрнига 560 гектардан ер ҳайдади, 2 универсал блан эса 1,500 гектар ўрнига 2,200 гектар ердagi ўзани култивация қилиди. Бу йил биздан ҳам яхшироқ ишлайдиган қишлоқларни тушунмоқдамиз. Шунинг учун 1947 йил кўламли ҳарбир 250 гектар трактори блан 160 гектар ўрнига 250 гектар ер ҳайдади, ҳарбир универсал блан 750 гектар ўрнига энг кам 1200 гектар ердagi ўзани култивация қилиш мажбуриятини оламиз.

Наманган районидagi 2-пчи МТСнинг бригада механиги ўртоқ Очилов Боймурзаев ўтган йил 1 СТЗ ва 1 СТЗ трактори блан 650 гектар ўрнига 1000 гектар кўриқ очган эди. Республика тракторчилар кенгашининг қатнашчилик ўртоқ Боймурзаев қўриқ очишда бу йил яна ҳам яхшироқ ишлайман деб айтди.

Мол қишлови яхши уюштирилмаган

Бухоро областининг чорва қишловида шунда тайёрлик блан қилган илгори чорвадорлари молларни қишлоқ селга ва соғом чиқариш учун ҳамма чораларини кўрмоқдалар. Тоқди районидagi Андреев, Юсупов номи, Свердлов районидagi «Янги Октябрь», Каганович номи қишлоқларнинг чорвадорлари молларни яхши парвартиш қилиб, сомиртирмоқдалар. Чўпонлар қаттиқ соғиқ қуларда, қор-бўрон вақтларида қўй ва эчкиларни далага чиқармай, иссиқ, қўтонларда сақлаб, ем-хашак ва сув блан таъмин этишмоқдалар.

Бу қишлоқларда чорва молларини турли касалликлардан сақлаш айниқса яхши йўлга қўйилган, қўй, эчки ва қора-моллар ҳар кун қўтонларда сақланади. Агар бирор молнинг соғлиги жойида эмаслигини сезсан, у дарҳол бошқа моллардан алоҳида бўлиб, алоҳида иссиқ уйларда боқилади. Шунингдек бу қишлоқларда ёш, бўғоқ қўйлар ва эчкилар ҳам алоҳида парвартиш қилинмоқда. Шу сабабдан бу қишлоқларнинг битта ҳам қўй ва эчки соғиқ бўлмай, соғом ўсатди.

Брок, Бухоро областининг қўнғида районларда чорва молларининг қишлоқ жўда ёмон уюштирилган. Рометон, Вобекент, Когон, Қорақўла районларида қиш ўйи латаётган бўлса ҳам ҳали тайёрлик қилиш ишлари тугалган эмас. Рометон рай-

онидagi 59 қишлоқдан биттада ҳам ем-хашак тайёрлаш планини бажармаган. Тайёрланган ем-хашакнинг атиги 4,5 процентини қишлоқ жойига ташиб олинган. Ем-хашак тайёрлаш планини 18—20 процент ўтасида бажарган «Социализм», Охунбобоев, Ленин номи қишлоқларида бир тонна ҳам хашак моллар қишлоқдан қўйларга келтирилган эмас.

Вобекент районидagi чорва молларининг тутиши учун янгида иссиқ ертўралар, қўтонлар қилиш плани бажарилмади. 29 қўтон ўрнига атиги 8 та солинди. 45 ўрнига 17 та иссиқ жой қилинди. Эчки ертўла, қўтон ва қишлоқларнинг биттада ҳам ремонт қилинмади. Район раҳбарлари ва чорвачилик ходимларининг бепарволиги натижасида ем-хашак палладида анча кам тайёрланган устига ҳаёт томондан берилган эскилар ҳам келтирилмапти. Тошмиригдан қоракўл терилари пахта учун бундан 4 ой латари берилган 40 тонна қунара шу ағачга ташиб олинган эмас.

Қўларда молта озқуваниги еттишмаслиги, иссиқ жойларнинг бўлмаганлиги ва моллар яхши парвартиш қилинмаслиги натижасида райондagi қўйлар, қоракўллар, эчкилар охида қолган.

Қизилқум яйловиди ноябрь ва декабрь ойлари ичиди оқиқ моллардан бир данчаси ноқуд бўлган.

Областда бўғоқ молларнинг алоҳида парвартиш қилинмаслиги кўп молларнинг бола таъминоти сабаб бўлмоқда. Вобекент райониди декабрь ойида қариб 15 процент, Рометон райониди 12 процент, Когон райониди 9 процент, Қорақўла райониди 13 процент қўй ва эчки бола ташлаган.

Йилларда чорва молларининг озқуваниги еттишмаслиги устига мажбурий ем-хашаклар ҳам тежас сарфланмапти. Шунинг натижасида кўп қишлоқларнинг ем-хашакни ҳосиллашга тамом бўлиб қолмоқда. Масалан, Когон район Қўншағон қишлоқ советидagi Охунбобоев, Воронцов ва Ленин номи қишлоқларида ем-хашак палладида ортиқ тайёрланган бўлишига қарамай, ҳозирдан тамом бўлиб қолган. Бундай аҳолининг аҳолининг кўп район ва қишлоқларда учратилиш мумкин. Аксарият қишлоқларда ем-хашакни сарфлаш юзасидан план тугаллан эмас.

Област қишлоқларидagi ёмон аҳолилардан бири чорвачилик ходимларига яхши қўй район ва қишлоқларда учратилиш мумкин. Аксарият қишлоқларда ем-хашакни сарфлаш юзасидан план тугаллан эмас. Област қишлоқларидagi ёмон аҳолилардан бири чорвачилик ходимларига яхши қўй район ва қишлоқларда учратилиш мумкин. Аксарият қишлоқларда ем-хашакни сарфлаш юзасидан план тугаллан эмас.

барлари, чорвачилик ходимлари ва қишлоқ раисларига маълум бўлган ҳолда улар чорвадорларни озиқ-овқат ва иссиқ қилим блан таъминлаш ва молларни ноқуд бўлишдан сақлаш чорасини кўрмасликлари.

Област партия ва совет ташкилотлари ҳам чорва молларини қишлоқ эсон-омон олиб чиқиш учун курашмоқдалар. ЎзК(б)Ш Бухоро область комитети секретариинг чорвачилик ишлари бўйича ўринбасари Тетюшев, область чорвачилик бўлимининг муҳбири Носиров ўртоқлар камчиликларни тузатиш ҳақида районларга телеграмма бериш ва хат билан парига ўтмадилар.

Ҳозир республикаимизда Ўзбекистон Олий Совети сайловига тайёрлик қилиш бораптир. Ҳарбир қишлоқ сайлов куни — 1947 йил 16 февральнинг мусобақа соғи блан кутуб олиш учун курашмоқда. Аммо, Бухоро областининг кўп чорвадорлари бу энг муҳим кампанияга афғиротиб тўла тортган эмас. Чорвадорлар ўртасида, айниқса чўдаги чўпон-чўқилар ўртасида чорва молларини қишлоқ селга ва соғ-саноат чиқариш, молларни ноқуд қилишнинг учун социалистик мусобақа қилиш юборилган.

М. БОБОШ.

«Қизил Ўзбекистон»нинг Бухоро область муҳбири.

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ ЯНГИ КОРХОНАЛАРИ

Сталинча бешйилликда ишга туширилган тўнғич корхона

(Оҳангарон цемент заводи қурилишининг бошлиғи ўртоқ А. И. Мельников блан суҳбат)

1943 йилда, мамлакатимиз энг қурилиш бошидан қочиб, давлатимизнинг асосий моддий бойликлари фронт учун, думганини тор-мер қилиш учун сарф қилинган бир пайда болшевиклар партияси, доқий Сталин бошлиқ қилган Давлат Мудфаа Комитети Оҳангаронда янги цемент заводи қуриш ҳақида қўрсатма берди.

Заводни қуришда ўзбек халқи, республикаимизнинг турли областларидан келган қишлоқчилар, комсомол ёш йигит ва қилар катта ташаббус кўрсатдилар ва фидокорона меҳнат қилдилар. Заводни қуриш блан бир вақтда унинг асосий пекларини монтаж қила бориш, республикаимизнинг бошқа корхоналаридан келтирилган ва заводга ўрнатилиши лозим бўлган ускуналарини қайта тиклаш, капитал ремонтдан чиқариш лозим эди. Бу эса бинокорлар элимизга, монтаж қилиш, қурилиш ва ускуналарини қайта тиклаш ишини бир вақтда олиб боришдек муҳим ва масъулятли вазифа юкталди.

Биз дастлаб, энгилгина қурилишга келган ва бинокорлик ҳеч қандай тажрибага эга бўлмаган қишлоқчилардан, комсомол ёшлардан бинокорлар еттиштирилган киришдик. Қурилиш майдончасидagi саноат участкасининг бошлиғи техник Голубев бинокорлар тайёрлашга, монтаж участкасининг бошлиғи техник Романов эса монтажчи кадрлар тайёрлашга раҳбарлик қилдилар.

Қиска муддатда қурилиш бошлангандан 2-3 ой ўтмасдан неча ўнлаб мазакали бинокорлар, монтажчилар етишди. Оқий қишлоқчилар ҳатто йигит теруши, бетон ва темир бетон ётказуши, дурулгаторлар бригадасига раҳбарлик қила олиш даражасига кўтарилдилар.

Фарғонали Нодирхонов моҳир йигит теруши бўлиб етишиб чиқди. У бошчилик қилган йигит терушчилар бригадаси қурилишнинг сўнгги кунларигача ойлик планини мунтазам суратда ортиги блан бажариб келди. Фарғонали қишлоқчи Қозиев сувиқчилик касбининг жўда яхши ўзлаштириб олди. Қишлоқчи Ашуров йигит терушчи бўлиб етишди. Қурилишга ишлатилган йигитлар унинг қўлидан тайёрлаб чиқарилди. Бундай бинокорларни юзлаб кўрсатиш мумкин. Булар ҳаммаси Умаров, Мохов, Коваленко, Плотинов, Исхоков сингари тажрибали бинокорларнинг яқиндан ёрдами орқалида малака олдилар.

Комсомол ёшлар қурилишнинг оғир ўқимасига ишлаб, мураккаб бинокорлик касбларини ўзлаштирилди, ўзларига тошмиригдан участкаларда юқори меҳнат унумига эришдилар. Ўртоқ Наталья Колесникова бошчилик қилган комсомол

ёшлар бригадасида 30 киши ишлайди. Бригада аъзолари қурилишда социалистик мусобақада ҳамма вақт илгори бўлишди. Комсомол Игнатова, Старостина, Чиркина, она-сингари Голосовлар бетон ётказишда кўналик топиришдан икки-уч марта ошириб бажардилар. Бригада завод қурилиш бўлагига қадар 10 минг кубометр ҳажмида бетон ва темир бетон ётказишга мумоффақ бўлди. Ҳозир бригада аъзолари келгусида ҳам заводда қишлоқ ишлаш учун тайёрланадилар.

Ускуналарини капитал ремонтдан чиқариб, қайта тиклаш ва уларни монтаж қилиш ишимизнинг энг оғир ва муҳим соҳаси ҳисобланар эди. Бу ишни ҳам шу ерининг ўзиди етишиб чиққан кадрлар бажарди. Эдельман, Фролов, Сальников, Тарасов ва Валентин Ким сингари моҳтажчилар айниқса фидокорона меҳнат қилдилар.

Бинокор ва монтажчилар коллективиди ҳар йили 30 минг тонна цемент маҳсулати ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган заводни ҳукумат томонидан белгилаган муддатда—Сталинча бешйилликнинг биринчи йили 1946 йил 31 декабрда битказишга мумоффақ бўлди. Заводда ҳамма, кўмирини қуриш, темирнинг талқон қилиб механизация блан ташиб бериш, цемент ва хомашларнинг механизация блан ташиб беришдан омондорлар, лаборатория, механика иппокаси сингари 10 дан ортиқ ишлаб чиқариш пеклари барпо этилди. Янгида еттиш электростанция, заводга қиралган тор ва кенг изли темир йўл қурилди. Бу темир йўл заводи оқийки балчиқ қартери ва Оҳангарон темир йўл станцияси блан бирлаштирилди.

Завод йилда ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар учун 3200 квадрат метр ҳажмида турар-той бинолари, ошхона, магазинлар қурилди.

Завода ишлаш учун етакчи кадрлар тайёрлаб бериш ҳам бизнинг аймагимизга юкталган эди. Бу масалага ҳам катта аҳамият берилди. Натияжа неча ўнлаб етакчи кадрлар—цемент иппирини, талқон қилиш устаслари ва уларнинг ёрдамчилари сингари иттифосли ишчиларни еттиштирилди. Булар ҳозир заводда мустақил ишлаб бажармоқда.

Бинокор ва монтажчилар коллективини республикаимизда ЎзССР Олий Совети сайловига тайёрлик қилишдаги шундай кўнакларда ҳукумат тошмиригдан белгилаган муддатда ало атгаларни блан қўнладилар. Ўзбекистон Сталинча бешйилликнинг иккинчи йили — 1947 йилда коллектив заводиинг лойиҳада белгилаган қувватда ишлашини таъминлаб, кўнак цемент маҳсулати ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

Фарҳод ГЭС буюртмаларини муддатидан олдин бажарамиз

«Средазгидромонтаж» бошқармасининг коллективини Фарҳод ГЭС қурилишида бевосита қатнашиб, катта ва мураккаб ишларини бажармоқда.

Монтажчилар коллективи 1946 йил майдонига ГЭС қурилишида 1,300 тонна ҳажмида монтаж ишларини бажардилар. Чирчиқдаги монтаж участкасининг коллективини қурилиш учун 800 тонна металл конструкциялар тайёрлаб жўнатилди.

Партия ва ҳукуматимизнинг 1947 йил иккинчи кварталда гидроэлектростанциянинг икки агрегатини қуриб тамомлаш ва ишга тушириш ҳақидаги қарори бизнинг зиммасига ҳам катта ва масъулятли вазифалар юкталди. ГЭСнинг икки турбинасини давлат графикада кўрсатилган муддатда ишга солишни таъминлаш учун май ойига қадар қурилиш участкасида бир қанча монтаж ишларини бажаришимиз, 1,600 тонна металл конструкциялар тайёрлаб беришимиз керак; палатина ва станция узелига ўрнатиш учун 32 жона элгатор, шандар ва шу каби муҳим қишлоқчи ағачларга тайёрлаб беришимиз лозим.

Биз бу шарафни ваъдасини муддатда бажариш учун ўз ишимизни тўла қайта қуриб олди. Гидроэлектростанцияда монтаж ишларининг пухта ва сифатли бўлишини таъминлаш учун энг тажрибали ишчи, команир ва монтажчиларимизни Фарҳод ГЭС қурилишига жўнатдик. Оғир ишларини механизацияштирдик. Чирчиқдаги монтаж участкасини кенгайтириш ва қўнғичма қишлоқчи деррик қрани ўрнаташтирилди. Шу вақтгача металлларни қириш ва тоқиласи ағачи билан бажарилар, бунинг учун кўп ишчи куч талаб этилар эди. Ўзбекистон металл қириш машина ёрми блан бажарилди. Бунинг учун Фарғона ва Бухоро областининг заводи металл қиришдан кучли станок тайёрлаб бериш.

6,5 метр ўлғовлиқдаги қуруларни бўзлаган вольтовка станогини ҳам «Фрунзе» заводи ишчилари тайёрлаб берди. Бу тажрибали ағаччи ошпирини ишчиларини учу баравар тезлаштириш ёрдами билан. Ҳозирнинг ўзиди участкада академик Пастов метод қўлланилиб парчилаш ишлари тўла автоматлаштирилди. Бу янги метод қўлланилиши парчилаш ишларида блан бўлган 15 кишини бошқа ишга кўчириш таъминлади.

Коллективимиз ЎзССР Олий Советига сайлов олиб социалистик мусобақасини қилиб юбориб, ҳамма куч-қувватини Фарҳод ГЭС аскаларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар қилди.

Гидроэлектростанцияда монтаж ишларини бажаришга раҳбарлик қилган участка бошлиғи коммунист Иванов, прораб Мельников ва Лопухов ўртоқлар ўз ишларини яхши уюштира билганлар. Парчиловчи комсомол Иванов, Терещенко, Райхман ўртоқларнинг монтажчи бригадалари ҳам машина саллини монтаж қилишда юрмаларини 180 процентгача етказиб бажардилар.

Пономов, Критякин, Кукай, парчиловчи Сергеев ва Терехин ўртоқлариди участка бошлиғи бригадалари сайлов кунига оғач қилиб 1 февральгача машина элгатор устасини ва икки мостовой қран монтажчини тамомлаб беришди. Бу, турбина генератори монтажини бошлаб юбориш учун кенг йўл очиб беради. Биз, «Средазгидромонтаж» коллективини сайлов кунига қадар Фарҳод ГЭС қурилишининг буюртмаларини муддатидан илгари бажариб берамиз.

С. ЛЮБАШЕВСКИЙ.

«Средазгидромонтаж» бошқармасининг бошчилиги.

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН»НИНГ ЕРДАМИ БЛАН

«Чилласи чиқмаган бозорном»

Газетамизнинг 1946 йил 25 август сонидида «Чилласи чиқмаган бозорном» сарлавҳали фельетон босилиб, бунда Тошкент қишлоқ район бозоркомининг директори Карим Нортониевнинг порахўрлиги, ўз мусобақасида фойдаланиб, давлат маблағи ва пулни суиистеъмол қилганини кўрсатилган эди. Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Гаия Усмонова Нортониевни ишдан олиб, жароғатларига тортин ўрнига, газетанинг сигналларига эътиборсизлик блан қаралди. «Қизил Ўзбекистон» газетаси ўзининг 7 декабрь

сонидида бу тўғрда иккинчи марта сўхия берди. Тошкент область ижроия комитети бу материални текшириб, фактларнинг тўғрлигини тасдиқлади. Ўртоқ Усмоновнинг ҳаракати принципсиз эканлини кўрсатди, жиноятчи Карим Нортониевни қишлоқ қилиб, газетанинг сигналига эътиборсизлик блан қаргани учун ўртоқ Усмоновага область савдо бўлимининг муҳбири ўртоқ Лебедева илгори аъон қилди. Бозорком директори Нортониев ишдан элиниб, жароғатларига торти

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 31 декабрь (ТАСС). Хафсизлик Кенгашининг бугунги мажлисида Совет Иттифоқининг Бош Ассамблеяси томонидан курул-яроларнинг ҳамма ерда тартибга солиш ва қаматириш ҳақида чиқарилган қарорнинг амалга ошириш юзасидан тақлифлар тузиб чиқиш учун комиссия ташкил қилини тўғрисидаги тақлиф ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Америка Қўшма Штатларининг вакили Жоносн Қўшма Штатлар совет вакилининг тақлифини рўзномага киритишга қаршиллик билдирмайди, аммо Хафсизлик Кенгаши дастлаб курул-яроларни қаматириш тўғрисида Бош Ассамблея қарорини кўриб чиқиб, сўнгра Совет Иттифоқининг тақлифини Қўшма Штатларнинг тақлифи билан ва бу масала юзасидан бошқа а'золар томонидан киритилиши мумкин бўлган тақлифлар билан тенг асосда кўриб чиқса, тузувчи иш бўлар деб ҳисоблайди, деди. Шундан сўнг Хафсизлик Кенгаши Совет Иттифоқи тақлифини муҳокама қилишни кечиктирди.

Жоносн яна айтдики, бу масалани муҳокама қилиш мундталий кейинга сўриш ниятида. Хафсизлик Кенгашининг а'золари тақлифларни ўрганиб чиқиш ва ўз ҳукуматларидан қўлағамча олиш ниятидаги берилган бўлар эди.

СССР вакили А. А. Громико совет тақлифи Бош Ассамблеянинг курул-яроларни тўғрисидаги резолюциясида тааллуқли аълолигини таъкитлаб ўтиш ва мазкур резолюциянинг ушбу масалани тоштинч сўратла кўриб чиқишни ва резолюция юзасидан тезликда қарор қабул қилишни

Хафсизлик Кенгаши мажлисида А. А. ГРОМИКО сўзи

НЬЮ-ЙОРК, 31 декабрь (ТАСС). А. А. Громико Хафсизлик Кенгаши мажлисида сўзга чиқиб, бундай деди:

«Ранс жаноблари, Бош Ассамблеянинг шу йил 14 декабрда қабул қилган резолюциясининг қандай аҳамиятга эга эканини ма'лум. Бу резолюция совет делегацияси томонидан Бош Ассамблея сессиясида курул-яроларни ҳамма ерда қаматириш масаласи юзасидан киритилган тақлифлар ушбу вақт нухатида билан кўриб чиқилган сўнг қабул қилинган эди. Натияжада Бош Ассамблея резолюция қабул қилди. Бу резолюция башарти тегишли даражада амалга оширилган экан, триптининг ва ҳалқаро хафсизликни мустақамлаш нухатини назардан оғат қатта аҳамиятга эга бўлади. Мен тақдор айтмакчи, Бош Ассамблея томонидан қабул қилинган бу резолюциянинг аҳамияти ҳамма учун аниқ, шу сабабдан мен ҳозир бу мавзуда батафсил тўхталиб ўтмоқчи эмасман.

Резолюцияда Хафсизлик Кенгаши ўша резолюцияни амалга ошириш тартиб юзасидан дарҳол амалий тадбирлар белгилаб чиқишга киришишни кераклигини кўрсатиб ўтилган. Резолюциянинг жумладан 2-нчи моддасида шу тўғрисида гап боради. Резолюциянинг 4-нчи моддасида атом энергияси юзасидан тузилган комиссия докладларининг тизор кўриб чиқишнинг зарурлигини, шунингдек ҳалқаро назорат ва тафтин системасини вужудга келтириш юзасидан битим ёки бирнеча битим лойиҳасини кўриб чиқиш зарурлиги кўрсатиб ўтилган. Шу билан бирга резолюцияда айтилишича, бу битимлар атом қуролни ва қуролларнинг ҳозирги вақтда ҳамма келажакда қишларини ёлпасига ўлдирш учун қўлланиладиган бошқа барча турларини тақлиф ва атом энергиясини ушбу ёлғиз тизимни мақсадлариданга фойдаланилишини таъминлайдиган даражада назорат қилиб туриш ҳақидаги битимларни ҳам ўз ичига олади.

Сўнгра резолюциянинг 5-нчи моддасида, атом энергияси ва қурол-яроларни ҳамма ерда тартибга солиш ва қаматириш устидан назорат ўрнатилиши муносабати билан Хафсизлик Кенгаши бу ишларга амалий ва самарали натижаз берилишини таъминлаш мақсадига дарҳол тақлифлар тузиб чиқишга киришиш, бу тақлифлар Бош Ассамблея томонидан қилинган мажкур тавсияномаларнинг амалга оширилишини таъминлайдиган бўлади, дейилади.

Шундай қилиб, Бош Ассамблеянинг шу йил 14 декабрда қабул қилган резолюцияда Хафсизлик Кенгашига Бош Ассамблея томонидан белгиланган тадбирлар дарҳол амалга ошира болаш тавсия қилинади.

Совет ҳукумати худш шу нарсани назарда тутиб Хафсизлик Кенгашининг муҳокамастига ўз тақлифини киритди. Бу тақлиф қўйилганлардан иборат: «Курул-яроларнинг ва қуролли кучларнинг ҳамма ерда тартибга солиниши ва қаматирилишини ҳалқаро тизимлик ва хафсизликни мустақамлаш соҳасидаги энг муҳим тадбир деб ҳисоблаб ва Бош Ассамблеянинг бу масала юзасидан қабул қилган қарорини амалга ошириш Хафсизлик Кенгашининг энг биринчи ва асосий вазифалардан бири деб билиб, Кенгаш қарор қилади:

АТОМ ЭНЕРГИЯСИ УСТИДАН НАЗОРАТ ҲАҚИДА ЮЗАСИДАН ТУЗИЛГАН КОМИССИЯНИНГ МАЖЛИСИ

НЬЮ-ЙОРК, 30 декабрь (ТАСС). 30 декабрда атом энергияси устидан назорат ўрнатиш юзасидан тузилган комиссиянинг мажлиси бўлиди. Бу мажлисда Хафсизлик Кенгашига тоштинчлашган лойиҳа лойиҳаси муҳокама қилинди. Бу доклад лойиҳаси атом энергиясини назорат

Хафсизлик Кенгашига тавсия этган бир қанча моддаларини тилга олиб ўтди. Громиконинг фикрича, Хафсизлик Кенгашининг келгуси мажлисини 7 январьдан кейинки тақрир зарур. Хафсизлик Кенгаши бу тақлифини қабул қилди.

Рансик қилучи Жоносн Хафсизлик Кенгаши Ташқи ишлар министрларини кенгашининг рансидан министрларининг Триест ҳақидаги қарорига доир мақбулини олганлигини, аммо уни 31 декабрда бўлаётган мажлис рўзномасига киритиш учун мажкур жуда кеч олганлигини билдириди. Бу мақбулининг мазмунини ҳа'д а'дон қилинган эмас. Аммо хабар беришларига, мажкур Триестда Бирлашган миллатлар ташкилотини назорати остида ҳалқаро ма'мурият барпо этишга, губернаторга олийк тўлаш ҳақидаги битимга ва шу синарға масалаларга тааллуқлидир.

Жоносн ўзидан кейин рансик қилган Австралия вакилига мурожаат қилиб, ундан Триест ҳақидаги мақбулини келгуси мажлисининг дастлабки рўзномасига биринчи мода қилиб киритилишини айтмоқчи қилди. Жоносн айтдики, бу — Ташқи ишлар министрлари кенгашининг хоҳишига мос келмади.

СССР вакили А. А. Громико, мен бу масаланинг рўзномага киритилишига э'тбор билдирмайман, аммо масалаларни кўриб чиқиш тартибидан ҳозирнинг ўзигаёқ ҳал қилиш учун аҳтўбж йўқ, чуқки бу масалани Хафсизлик Кенгашининг ўзи ҳал этмоғи зарур, дей. Рансик қилучи Жоносн совет вакилининг бу фикрига қўшмади.

1) Бош Ассамблеянинг курул-яроларни ва қуролли кучларни ҳамма ерда тартибга солиш ва қаматириш ҳақида ҳамма курул-яроларнинг ва қуролли кучларнинг қаматирилишини таъминлаш юзасидан ҳалқаро назорат ўрнатиш тўғрисида 1946 йил 14 декабрда қабул қилган қарорини амалга ошириш юзасидан амалий тадбирлар белгиланган киритилиши.

2) Хафсизлик Кенгашининг а'юси бўлиши мамакатларнинг вакилларидан иборат комиссия ташкил қилиниши. Бу комиссияга 1 ёки 2 ой мобайлида, аммо 3 ойдан кечикмай ушбу қарорнинг 1-нчи моддасига мувофиқ ўз тақлифларини тайёрлаш ва Хафсизлик Кенгашига тақдим қилиш вазифаси тоштинчлен.

Мен совет ҳукумати томонидан киритилган тақлиф тамомлаш жийнаиб билан кўриб чиқилди деб ишонч билдиришмоқчиман. Чуқки, Бош Ассамблеянинг юқорида айтилган қарори бизни ала шунга мажбур этмади.

Жоносн жаноблари ўз сўзлада совет ҳукумати томонидан киритилган тақлиф эмас, балки Бош Ассамблеянинг 14 декабрда қабул қилган резолюцияси муҳокама қилинишини истаганлигини билдириди. Мен Америка вакилининг э'тиборини шунга жалб қилишни истамакчи, совет ҳукуматининг тақлифи Бош Ассамблеянинг 14 декабрда қабул қилган худш шу резолюциясига тааллуқлидир. Аҳтўз шундай экан биз қандай қилиб, Ассамблеянинг ушбу қарорини амалга оширишнинг тезлаштириш мақсадига совет ҳукумати томонидан киритилган тақлифларни муҳокама қилмасдан туриб, Бош Ассамблеянинг қарорини муҳокама қилмастай дейиш мумкин. Совет ҳукуматининг тақлифи бу мақсадга мажсус комиссия тузилиши ҳақида тақлиф борлиғи ма'лум. Бу комиссия Ассамблея қарорларининг амалга оширилишини тезлаштириш мақсадига амалий тадбирлар ишлаб чиқмоғи керак.

Совет ҳукуматининг тақлифини Хафсизлик Кенгашининг бугунги мажлисидаги ёки келгуси мажлисда кўриш масаласида келганга эга мен шун айтишми керакки, бу тақлифнинг бутун кўриб чиқишги ахшироқ бўлар эди. Аммо Хафсизлик Кенгашининг ба'зи а'золари бироз муҳокамага биялаш, бу тақлиф ушбу мажлисда кўриласлиғи ма'дуд, деб ҳисоблайдиган бўлсалар, у ҳолда мен бунга қаршиллик билдирмайман. Балшарти Хафсизлик Кенгашининг ба'зи а'золари бу тақлифнинг бутун кўрилишига тайёр эмас эканлар, у ҳолда мен тақлифнинг нобайтадан мажлисда кўрилишига қаршиллик билдиришмайман. Аммо, кенгашининг нобайтадан мажлисини қачон тақрирш тўғрисида бугун келгуси ойнинг ма'кур бўлар эди.

Америка вакили, Хафсизлик Кенгаши Бош Ассамблеянинг 14 декабрдаги резолюцияси юзасидан совет тақлифининга эмас, балки ўз резолюцияси юзасидан тузилган бошқа тақлифларни ҳам кўриб чиқмоғи керак, дей. Мен Америка вакилининг бу баёнотига қўшмаман ва Хафсизлик Кенгашининг бошқа вакиллари томонидан Кенгашига тақдим қилиниши мумкин бўлган қарардаги қўшмача тақлифларни муҳокама қилишга иштироқ этмаман.

рат қилиш масаласида Америка Қўшма Штатларининг тақлифлари асосига комиссиянинг иш комитети томонидан тузиладган. Бу доклад атом энергияси устидан назоратга ёки битимга мувофиқ ҳамма мамлакатлар қатнашадиган ҳалқаро назорат системаси ўрнатиш тавсия

этиди. Тавсияноманинг шартнома шартларини бузувчиларга нисбатан жазо чорасини қўллашда яқинлиқ принципини амал қилинасини дедан боби ача тортишувларга сабаб бўлди. СССР вакили А. А. Громико музокарада сўзга чиқиб,

А. А. ГРОМИКОНИНГ баёноти

НЬЮ-ЙОРК, 30 декабрь (ТАСС). А. А. Громико атом энергияси юзасидан тузилган комиссияга сўзга чиқиб бундай деди: Бош Ассамблеянинг «курул-яроларни ҳамма ерда тартибга солиш ва қаматириш»нинг белгиланган принциплари ҳақида 14 декабрда қабул қилган қарорини Хафсизлик Кенгаши курул-яроларни ҳамма ерда тартибга солиш ва қаматириш юзасидан дарҳол амалий тадбирларни белгиланган киритишни зарур деб ҳисоблади. Ассамблеянинг ўша қарорига атом қуролни ва қуролларнинг қишларини ёлпасига ўлдирш учун ишлатиладиган бошқа барча асосий турларини мамакатларнинг яхтиёридаги курул-аслаҳалар қаторидан чиқариб ташлаш ва тақлифлаш кечиктириб бўлмайдиган вазифалардан бири деб толиди.

Шунга мувофиқ, атом энергияси юзасидан тузилган комиссия Ассамблеянинг юқорида айтилган қарорини ўз ичига асос қилиб олмоғи керак.

Ассамблеянинг шу қарорига айтилишича, Хафсизлик Кенгаши Ассамблеянинг атом энергияси устидан назорат ўрнатиш юзасидан комиссия та'сис қилиш ҳақида 1946 йил 24 январда чиқарган резолюциясининг бешинчи бобида кўрсатилган масалаларни тезор кўриб чиқиш зарур ва Хафсизлик Кенгаши «ҳалқаро назорат ва тафтин системасини ўрнатиш юзасидан тузилган битим ёки битимлар лойиҳасини тезор кўриб чиқиш зарур. Бу битимлар атом қуролни ва ҳозирги вақтда ҳамма келажакда қишларини ёлпасига ўлдирш учун қўлланиладиган бошқа асосий қуролларнинг ҳаммасини тақлифлаш ҳамда атом энергияси устидан бу энергиядан ёлғиз тизимлик мақсадларига фойдаланилишини таъминлаш учун зарур бўлган даражада назорат ўрнатиш ҳам ўз ичига олади».

Ассамблеянинг юқорида айтиб ўтилган масалаларни тезор кўриб чиқиш зарурлиги тўғрисидаги қарордан шу нарс билдиладики, атом энергияси юзасидан тузилган комиссия атом қуролни ва қишларини ёлпасига ўлдирш учун ишлатиладиган бошқа асосий қуролларни тақлифлаш ҳамда атом энергияси ҳамда бошқа мажкур курул-яролар устидан ҳалқаро назорат системаси ўрнатиш юзасидан Хафсизлик Кенгашига дарҳол ўз тақлифларини киритиш керак.

Қўшма Штатлар вакилининг 5 декабрда киритган ва Бош Ассамблеянинг декабр қарорини аввало тайёрланган тақлифлари бу қарорга унчалик тўғри келмайди. Бунини қўйилганлардан ҳам кўриш мумкин: бу тақлифлар атом энергияси устидан «Бирлашган миллатлар ташкилотини доирасида» ҳалқаро назорат ўрнатилишини кўзга тутса, Бош Ассамблеянинг 14 декабрдаги қарори атом энергияси устидан «Хафсизлик Кенгаши доирасида» ҳалқаро назорат ўрнатилишини кўзга тутган. Бу ҳол Америка Қўшма Штатлари вакилининг айтиб ўтилган тақлифларини Бош Ассамблеянинг декабрда чиқарган қарорига қарама-қарши қилиб қўлиш ва бу аҳволнинг тузатилишини талаб этмади.

Хафсизлик Кенгаши доирасида ҳалқаро назорат ўрнатиш тўғрисидаги қарор, шунингдек Бош Ассамблеянинг 14 декабрдаги қарори ҳам тўла равишда яқинлиқ билан қабул қилинган. Ассамблеянинг ишла қатнашган 54 делегациялар биротаси ҳам бу тўғри қарорга э'тироз билдирмади. Бунинг сабаби ҳам аён. Атом энергияси устидан ўрнатиладиган ҳалқаро назорат Бирлашган миллатларнинг ҳалқаро тизимлик ва хафсизликни сақлашдан иборат асосий вазифа зиммасига юкланган Органи доирасида, я'ни Хафсизлик Кенгаши доирасида ўрнатиладиган тақлифларига, у самарали назорат бўлади.

Бош Ассамблеянинг ҳалқаро назорат Бирлашган миллатлар ташкилотининг қайси органи доирасида ўрнатилиши кераклиги ҳақида ҳечқандай шак-шубҳа туғирмайди қарори бўлишига қарамай, Америка Қўшма Штатларининг ақидаси атом энергияси юзасидан тузилган комиссиянинг муҳокамасти Бош Ассамблеянинг қарорига энг тақлифини кирита'этир. Мен атом энергияси юзасидан тузилган комиссиянинг бу масала юзасидан чиқарилган ҳуқуқлари ва тавсияномалари Бош Ассамблеянинг 14 декабрдаги қарорига энг келмай, балки тамомла бу қарорга мувофиқ бўлиши зарурлиги тўғрисида батафсил «април ўтириш зарурлиги йўқ деб ўйлайман.

Америка Қўшма Штатлари вакилининг тақлифлари Бирлашган миллатлар ташкилотининг принципларига ҳам ҳилоф ёки қарши.

Бир томондан бу тақлифлар атом энергияси устидан алоҳида шартнома асосида қатта қарорларга эга бўлган «ҳалқаро ма'мурият» ўрнатилишини кўзга тутган. Аммо, бу «ҳалқаро ма'муриятга» ўз вазифаларини амалга ошириш учун ҳақиқий лойиҳалар бермайдил. Иккинчи томондан, бу тақлифлар ҳалқаро тизимликни сақлашда асосий ма'сулиятини ўз зиммасига олган Хафсизлик Кенгашининг ушунинг иш қилинига лутур етказмади, чуқки бу тақлифлар шартномага риоя

доклад Уставнинг тегишан шартларига ва Бош Ассамблеянинг курул-яроларни қаматириш тўғрисидаги резолюциясида мувофиқ бўлиши учун докладнинг ушбу қамчиликларини ва бундан бошқа етишмовчиликларини тузатиш зарур, деди.

қилинмаганлиги аниқлашиб, бунинг учун жазо бериш масаласини ҳал қилган вақтда беш буюк давлатнинг яқинлиқ принципини («вето» принципини) қўлламаслигини кўзга тутган. Ҳатто бу жаҳаддан Бирлашган миллатлар ташкилотининг Уставига ҳилофдир.

Атом энергияси устидан ҳалқаро назорат ўрнатилишини муносабати билан жазо бериш масаласи Бирлашган миллатлар ташкилотининг Уставига мувофиқ равишдаги ҳал қилиниши мумкин. Ма'лумки Бирлашган миллатлар ташкилотининг Уставини жазо бериш масаласида Хафсизлик Кенгаши бешта доимий а'юсининг яқинлиқ билангина қарор чиқара олиши кўзга тутган. Устав бу қарорлардан четта чиқишдаги ера йўқ қўймайди. Бу тарзда четта чиқиш Уставга ва Бирлашган миллатлар ташкилотининг иш учун асос қилиб олинган ва бу Ташкилотнинг ишларини унчилига эмас, балки уни вужудга келтириш учун ҳам шарт қилиб олинган принципларга тамомла энг иш бўлар эди. Шу муносабат билан мен умуман Уставини қайтадан кўриб чиқиш тўғрисидаги тақлифлар ва жумладан Хафсизлик Кенгашидаги доимий а'юларнинг яқинлиқ принципини тасвир этилган йигирма еттинчи модданга қайтадан кўриб чиқиш тўғрисидаги тақлифлар Бош Ассамблеянинг кейинги сессиясида рад атиганалянинг ослатиб ўтишни ўринли деб ҳисоблайман.

Америка Қўшма Штатларининг вакили бунга тақлиф қилаётган нарс Уставини амалда тафтиш қилишдан иборатдир. Америка вакилининг тақлифларида Хафсизлик Кенгашининг доимий а'юси бўлган давлатларнинг «вето» ҳуқуқи деб аталмиш қонилдан ўз ҳоҳишлари билан воз кечиллари кўзга тутилганлиги аҳволни ўзгартирмайди. Чуқки Уставнинг ҳар сафар ўзгартирилиши доимий а'юларнинг бунга ўз ихтиёри билан рози бўлишларини кўзга тутган.

Америка Қўшма Штатлари вакили томондан бу масала юзасидан атом комиссияга киритилган тақлиф Бирлашган миллатлар ташкилотини принципларига оқинган-очик ҳилоф эканлигига қарамай, Америка вакили 27 декабрда сўзлаган сўзига бизни гўе Америка томонидан бу масала юзасидан киритилган тақлиф «буюк давлатларнинг яқинлиқ принципини ёки Уставга қўзда тутилгандей вето ҳуқуқини қўллашнинг принципини бузмайди» ва бу тақлиф гўе «вето» ҳуқуқидан «ҳаллан ташқари оринда» қўллашнингга қарши қаратилган чоралир, деб ишонтирмоқчи бўлди. Шундай қилиб, бир томондан, жазо бериш масаласини ҳал қилган вақтда Кенгашига доимий а'юларнинг яқинлиқ принципини кўзга тутган. Бу ҳол Америка Қўшма Штатлари вакилининг айтиб ўтилган тақлифларини Бош Ассамблеянинг декабрда чиқарган қарорига қарама-қарши қилиб қўлиш ва бу аҳволнинг тузатилишини талаб этмади.

Бизга ёки атом энергияси устидан назорат ўрнатиш тўғрисида шартнома тузаёқ, ёки бўлмаса вето ҳуқуқини амалга оширайлик» дейдилар. Аммо, масалани шу тарзда қўйишнинг ўзи нотўғри ва ярамас ишдир. Дарҳақиқат одимизда турган вазифа Бирлашган миллатлар ташкилотининг Уставини принциплари ва Бош Ассамблеянинг 14 декабрдаги қарори асосида бир фикрга келишдан иборатдир.

Бу ерда гўе атом энергияси устидан назорат ўрнатилишини муносабати билан шу назоратни ўрнатиш масаласида тузилган шартномани бузиш ниятига бўлган мамлакатларга ана шу яқинлиқ принципини ҳуюм қилишни истайдиган дедан тақлифни оштинга тўғри келди. Бундай енгилатилик билан баён қилинган «а'юлар сўз ўйинидан бошқа нарсга эмас. Ба'зи бирозларнинг бундай да'во билан қишқардага айтидан шу нарсга сабаб бўлса керакки улар бундан бошқа ҳамма ишотирга олганган да'воларни тола олманган бўлсалар керак.

Меннинг томонидан юқорида айтиб ўтилганлардан атом энергияси юзасидан тузилган комиссияга а'ю бўлган ба'зи давлат вакиллариининг комиссияда Америка Қўшма Штатлари вакили томонидан киритилган тақлифнинг «Тавсияномалар» бобиданги учинчи (с) моддаси муносабати билан тақлифга тушиб қотганлиқларининг сабабини аниқлаб олиш қийин эмас. Жумладан мен Франция вакили томонидан баён қилинган фикрни кўзга тутаётгирман. Аммо шу муносабат билан мен Америка Қўшма Штатлари томонидан киритилган тақлифларнинг юқорида айтиб ўтилган моддасининг тақририга ба'зи ўзгартишлар киритиб, бу модданинг асосий маҳиятини йўққа қолдириш етарли эмас деб ҳисоблайман. Бу ерда гап бу молданинг тили ёки та'бирига эмас, балки унинг мазмунини ҳақида бораётгир.

Америка Қўшма Штатлари вакилининг тақлифларида жийдай қамчиликлар борлигига қарамай, совет ҳукумати бу тақ

лифларнинг батафсил муҳокама қилинишига қаршиллик билдирмайди. Шу билан бирга совет ҳукумати Америка лойиҳасидаги юқорида айтилган ва бошқа қамчиликлар бартараф этилиши керак ва тақлиф этилган лойиҳа Ассамблея қарорига ва Бирлашган миллатлар ташкилотининг Уставига мувофиқлаштирилиши керак деб ҳисоблайди.

Ассамблея 14 декабрдаги қарори билан атом қуролни ва қишларини ёлпасига ўлдирш учун ишлатиладиган бошқа хил қуролларни тақлифлаш ва давлат қуроллари қаторидан чиқариб ташлашнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифа деб толиди. Совет ҳукумати Ассамблеянинг шу қарорига мувофиқ атом қуролни ва юқорида айтилган бошқа хил қуролларни тақлифлаш масаласининг ҳал қилиниши кечиктирилмаслиги деб ҳисоблайди. Атом қуролни ва қишларини ёлпасига ўлдирш учун ишлатиладиган бошқа хил қуролларнинг тақлифлаш масаласини дарҳол ҳал қилиш учун бу масалани алоҳида кўриш зарур. Чуқки атом энергиясидан ҳазинга қадар нўқуз курул-яроғ ишлаб чиқариш учунгина фойдаланилмоқда. Бу курул-яролар ўзининг тузилиши жиҳатидан тажовузкорлик қуролни бўлиб, асосан жуда кўп граждн аҳолини бўлган қатта шаҳарларга ҳужум қилиш учунгина ма'жаллангандир. Атом қуролдан ва қишларини ёлпасига ўлдирш учун ишлатиладиган бошқа хил қуроллардан фойдаланилишининг ҳалқаро миқёсда тақлифлашнинг бутун жаҳондаги ҳалқаларнинг тизак ва оғзуларига мувофиқдир.

Атом қуролни ва қишларини ёлпасига ўлдирш учун ишлатиладиган бошқа хил қуролларни тақлифлаш масаласининг сра кечиктирмай ҳал этилиши Бош Ассамблеянинг 14 декабр қарорини амалга ошириш йўналиши дастлабки муҳим иш бўлар эди. Бу еса ҳалқаро тизимлик ва хафсизликни сақлаш йўлидаги муҳим вазифаларни ҳал қилиш олдинда турган Бирлашган миллатлар ташкилотининг а'юсини яна ҳам оширишга ёрдам берар эди ва ҳалқаронинг бир-бирларига бўлган ишончини мустақамлашга ёрдам берган бўлар эди.

Ассамблеянинг қарорига атом энергияси устидан ва бошқа ҳозирги замон илмий қамбўғлар ва техника соҳасидаги янгиликлар устидан улардан ёлғиз тизимлик мақсадлариданга фойдаланилишини таъминлаш учун ҳалқаро назорат ўрнатилиши ҳам кечиктириб бўлмайдиган вазифа деб толиди. Назорат қилиб туриш ва тафтин қилушн оргнлар ўз вазифаларини қаларига ҳоқ қондаларига асосанли бажаришлари зарур, бу мундтаб равшантир. Бу қондалар тегишли ҳолларда масалаларнинг қишқичи овоз билан ҳал қилинишини кўзга тутиш керак. Шу билан бирга ҳалқаро назорат системаси атом энергиясидан барча давлатларнинг ёлғиз тизимлик мақсадлариданга фойдаланиш соҳасидаги мабуриятларининг бажарилишини таъминламоғи керак.

Совет ҳукумати юқорида баён қилинган муҳокамада ама қилиб, Америка вакилининг атом энергияси устидан назорат ўрнатиш тўғрисида 1946 йил 5 декабрда киритган тақлифини уларга зарур тузатишлар киритилишини назарда тутиб модала-модала кўриб чиқишни ва Совет ҳукумати томонидан 1946 йил 19 июнда тақдим этилган битим лойиҳасини назарда тутиб, атом қурол ва қишларини ёлпасига ўлдирш учун ишлатиладиган бошқа хил асосий қуроллар ишлаб чиқарилишини ва уларнинг қўлланилишини тақлифлаш тўғрисида ҳалқаро битим тайёрлашга дарҳол киришилишини тақлиф қилади.

★ ★ ★

Громиконинг сўнг Америка вакили Барух сўзга чиқди. Барух комиссия иш комитетининг докладини ма'қулаасини ва уни Хафсизлик Кенгашига тақдим қилишни деб расий сўратла тақлиф киритди. Сўнгра комиссия рансик Санловаль Вальярта комиссия а'юларига бу масала юзасидан фикр баён қилишни тақлиф этди.

Австралия, Бразилия, Канада, Миср, Бирлашган Қироллик, Франция, Хитой ва Голландия вакиллари дарҳол сўзга чиқиб, Барухнинг доклад лойиҳаси ўзгартирмай дарҳол ма'қулаасини, дедан тақлифини қувватлашлар.

Англия вакили Калоган Громиконинг баёнотида тўхталиб бундай деди: мен доклад лойиҳаси Бош Ассамблеянинг ҳамма ерда курул-яроларни қаматириш тўғрисидаги қарорига мувофиқ эмас дедан

фикрга қўшмастайман, чуқки доклад атом энергияси устидан назорат ўрнатиш орган Хафсизлик Кенгаши доирасида эмас, балки Бирлашган миллатлар ташкилотини доирасида тузилсин деб тақлиф қилинган. Калоган айтдики, қатта ташкилот кичик ташкилотни ўз ичига олади ва кичик ташкилотлар зиммасидан унинг бирон ваколатини иш соқит қилмайди. Калоганнинг фикрича, атом энергияси устидан назорат ўрнатиш орган билан ўзаро муносабатга доир аниқ принциплар кейинчалик белгиланиши мумкин. Калоган «вето» ҳуқуқи принципини тўхталиб айтдики, Англия шартномани бузувчиларни жазолаш тўғрисида ҳечқандай вето бўлмаслиғи керак дедан принципини қатта аҳамият берди.

Франция вакили Пароди бундай деди: Франция докладнинг мазмунига рози, аммо «вето» ҳуқуқига тааллуқдан та'бир тўғрисида ба'зи писандлар қилади. Америка Қўшма Штатлари Уставининг яқинлиқ принципини қўллашда унинг шартларини қайтадан кўриб чиқишга назарда тутилганлигини билдириб бунини шунга ишотирга, у ҳолда Америка Қўшма Штатлари томонидан киритилган тақлифини ушбу-кесил равишда қабул қилишга тайёрман.

Пародининг сўзидан кейин ранс Санловаль Вальярта бундай деди: меннинг тушунилишимча, Совет Иттифоқининг ваки